

08. 02. 2024

ДО
ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

DREJTUAR
KRYETARIT TË KUVENDIT TË
REPUBLIKES SË MAQEDONISË SË VERIUT

Vrz основа на член 71 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 132, 137 и 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија Ви поднесуваме Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за социјалната заштита, по скратена постапка.

Në bazë të nenit 71 të Kushtetutës së Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe neneve 132, 137 dhe 170 të Rregullores së Kuvendit të Republikës së Maqedonisë Ju parashtrijmë Propozim-ligj për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për mbrojtje sociale, me procedurë të shkurtuar.

ПРАТЕНИЦИ:

DEPUTETË:

1. САНЕЛА ШЕРИЌЕВА
2. ШАХМИНА ЛАЗАРЕВСКА
3. ВАТИЦЕ ШИКОВАКА
4. МОЛИНА РИСАДЕР
5. МЕРСКА ВЪЛАНОВА
6. ШЕНЕР КОДЖИ НЕДИН
7. СОЊА МИХАИЛОВА
8. КОЛЕ ЧРАКОВИЧ
9. ЛИДИЈА ШЕСЕВА
10. ВЈОЛКА АДЕШИ

Предлагачи: Група пратеници

Propozues: Grup deputetësh

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА,
по скратена постапка

PROPOZIM-LIGJ
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E
LIGJIT PËR MBROJTJE SOCIALE,
me procedurë të shkurtuar

Скопје, февруари 2024 година

Shkup, shkurt 2024

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Социјалната заштита се организира и обезбедува со Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22, 273/22 и 65/23).

Ефектите на реформата на системот на социјалната заштита, отпочната во 2019 година, континуирано се следат преку оценка на имплементацијата на Законот за социјалната заштита, испораката на правата и услугите од социјална заштита за граѓаните, вршењето на стручната работа во центрите за социјална работа, како и постигнатите резултати од активацијата на корисниците на гарантирана минимална помош на пазарот на трудот.

Се утврди потребата во главата за вршење на дејноста во установите за социјална заштита, во одредбите за кадрите да се направи јасно утврдување кои работи од социјалната заштита ги вршат вработените, со одреден вид и степен на образование, а кои работи ги извршуваат стручните работници. Утврдена е потреба да се дефинира стручната работа и кои стручни работници ја вршат истата. Во практичната примена на законот се покажа дека не треба да има посебно работно место водител на случај, туку стручните работници да го применуваат методот на водење на случај. За унапредување на стручната работа во центрите за социјална работа, се обезбеди техничка помош од УНИЦЕФ и Центарот за управување со

HYRJE

I. VLERËSIMI I GJENDJEVE NË SFERËN QË DUHET TË RREGULLOHET ME LIGJIN DHE SHKAQE PËR MIRATIM TË LIGJIT

Mbrojtja sociale organizohet dhe sigurohet me Ligjin për mbrojtje sociale (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” nr. 104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22 dhe 65/23).

Efektet e reformës së sistemit të mbrojtjes sociale, fillon në vitin 2019, monitorohen në vazhdimësi përmes vlerësimit të zbatimit të Ligjit për mbrojtjen sociale, ofrimit të të drejtave dhe shërbimeve të mbrojtjes sociale për qytetarët, kryerjes së punës profesionale në qendrat e punës sociale, si dhe rezultatet e arritura të aktivizimit të përdoruesve të ndihmës minimale të garantuar në tregun e punës.

Nevoja është përcaktuar në kapitullin e kryerjes së veprimtarisë në institucionet e mbrojtjes sociale, në dispozitat për personelin, për të përcaktuar qartë se cilat detyra të mbrojtjes sociale kryejnë punonjësit me lloj dhe shkallë të caktuar arsimimi, dhe të cilat detyra i kryejnë punëtorët profesional. Është përcaktuar nevoja që të definohet puna profesionale dhe cilët punëtor profesional e kryejnë të njëjtën. Në zbatimin praktik të ligjit, u tregua se nuk duhet të ketë një pozicion të veçantë të menaxherit të çështjeve, por që profesionistët të aplikojnë metodën e menaxhimit të çështjeve. Për avancimin e punës profesionale në qendrat për punë sociale është siguruar ndihmë teknike nga UNICEF dhe Qendra për Menaxhimin e Ndryshimeve, janë mbajtur takime pune me

промени, се одржаа работни средби со центрите за социјална работа, заради согледување на состојбите и утврдување на предлози за подобро организирање на стручната работа.

Во делот на лиценцирање на стручните работници, се утврди дека општата лиценца за вршење на стручна работа кај други даватели на социјални услуги, не се определени кои стручни лица треба да се стекнат со оваа лиценца.

Дел од предложените измени и дополнувања имаат за цел подобрување на користењето на правото на гарантирана парична помош и мерките за поттикнување на работно способните членови на домаќинствата за активација на пазарот на трудот, заради подобрување на квалитетот на животот на граѓаните и зајакнување на капацитетите на овие граѓани за водење независен, активен и продуктивен живот. Имено, процесот на активацијата на корисниците на пазарот на трудот беше одложено во времето на пандемијата од КОВИД 19 и економската криза. Досегашното следење на имплементацијата на ова законско решение покажа дека е потребно поттикнување на вработувањето на работно способен член на домаќинство - корисник на гарантирана минимална помош, со цел за излез од сиромаштија и социјална инклузија на овие домаќинства, а при тоа се имаа во предвид документите на Европската Унија во оваа област (Commission Recommendation (C(2008)5737) of 3 October 2008 on the active inclusion of persons excluded from the labour market, Council Recommendation of 30 January 2023 on adequate minimum income ensuring active inclusion).

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Предложените измени на Законот за

qendrat për punë sociale, me qëllim të kuptimit të situatës dhe përcaktimit të propozimeve për organizim më të mirë të punës profesionale.

Në pjesën e licencimit të punëtorëve profesional, u konstatua se licenca e përgjithshme për kryerjen e punës profesionale me ofrues të tjerë të shërbimeve sociale nuk përcakton se cilët persona profesionistë duhet ta marrin këtë licencë.

Një pjesë e ndryshimeve dhe plotësimeve të propozuara synojnë përmirësimin e përdorimit të së drejtës për ndihmë financiare të garantuar dhe masat për inkurajimin e anëtarëve të aftë për punë të ekonomive familjare për të aktivizuar tregun e punës, me qëllim përmirësimin e cilësisë së jetës së qytetarëve dhe përforcimin e kapaciteteve të këtyre qytetarëve për një jetë të pavarur, aktive dhe produktive. Pikërisht, procesi i aktivizimit të përdoruesve në tregun e punës u prolongua në kohën e pandemisë COVID-19 dhe krizës ekonomike. Monitorimi i deritanishëm i zbatimit të kësaj zgjidhjeje ligjore ka treguar se është e nevojshme nxitja e punësimit të një anëtari të aftë për punë të një ekonomie familjare - përdorues të ndihmës minimale të garantuar, me synimin për të dalë nga varfëria dhe përfshirja sociale e këtyre ekonomive familjare, duke marrë parasysh dokumentet e Bashkimit Evropian në këtë fushë (Commission Recommendation (C(2008)5737) of 3 October 2008 on the active inclusion of persons excluded from the labour market, Council Recommendation of 30 January 2023 on adequate minimum income ensuring active inclusion).

II. QËLLIMET, PARIMET DHE ZGJIDHJET THEMELORE

социјална заштита ги содржат следниве решенија:

- се дефинира методот на водење на случај, кој го применуваат стручните лица во центрите за социјална работа,

- се предвидуваат решенија за поттикнување на активација на пазарот на трудот на работно способните членови на домаќинствата, корисници на гарантирана минимална помош

- се дефинира стручната работа на стручните лица во установите за социјална заштита

- се доуредуваат одредбите за лиценцирање на стручните лица во установите за социјална заштита.

Дел од одредбите од предложените измени и дополнувања на Законот за социјална заштита произлегуваат од практичната примена на овој пропис.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Спроведувањето на овој закон не предизвикува финансиски последици врз Буџетот на Република Северна Македонија и другите јавни финансиски средства.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на овој закон не се потребни дополнителни финансиски средства од Буџетот на Република Северна Македонија.

Ndryshimet e propozuara të Ligjit për mbrojtje sociale i përmbajnë zgjidhjet si vijon:

- përcaktohet metoda e menaxhimit të rasteve, e cila aplikohet nga ekspertë në qendrat e punës sociale,

- janë parashikuar zgjidhje për të inkurajuar aktivizimin e tregut të punës të anëtarëve të familjes të aftë për punë, përfituesve të ndihmës minimale të garantuar.

- përcaktohet puna profesionale e personave profesionistë në institucionet e mbrojtjes sociale

- rregullohen në mënyrë plotësuese dispozitat për licencimin e personave profesionistë në institucionet e mbrojtjes sociale.

Një pjesë e dispozitave nga ndryshimet dhe plotësimet e propozuara të Ligjit për mbrojtje sociale dalin nga zbatimi praktik i kësaj rregulle.

III. VLERËSIMI I PASOJAVE FINANCIARE TË PROPOZIM-LIGJIT MBI BUXHETIN DHE MJETET TJERA FINANCIARE PUBLIKE

Zbatimi i këtij ligji nuk shkakton pasoja financiare mbi Buxhetin e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe mjetet tjera financiare publike.

IV. VLERËSIMI I MJETEVE FINANCIARE TË NEVOJSHME PËR ZBATIMIN E LIGJIT, MËNYRA E SIGURIMIT TË TYRE, TË DHËNA NËSE ZBATIMI I LIGJIT TËRHEQ DETYRIME MATERIALE PËR SUBJEKTE TË VEÇANTA

Për zbatimin e këtij ligji nuk janë të nevojshme mjete financiare plotësuese nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë së Veriut.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Согласно со член 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, од причина што не се работи за сложен и обемен закон, предлагаме по Предлогот на законот за изменување и дополнување на Законот за социјалната заштита, Собранието да расправа по скратена постапка.

V. PROCEDURË E SHKURTUAR PËR MIRATIM TË LIGJIT

Në pajtim me nenin 170 të Rregullores së Kuvendit të Republikës së Maqedonisë, nga arsyet që nuk bëhet fjalë për ligj voluminoz dhe të ndërlikuar, propozojmë për Propozim-ligjin për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për mbrojtjen sociale, Kuvendi të debatojë me procedurë të shkurtuar.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА

Член 1

Во Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22, 273/22 и 65/23), во член 4 по точката 13 се додава нова точка 13-а која гласи:

„13-а) „Водење на случај“ е пристап во стручната работа, кој во соработка со корисникот го применува стручен работник кој поседува соодветна лиценца во центар за социјална работа, кој опфаќа мобилизација, организација, координација и следење на давање на услугите кои му се потребни на корисникот за задоволување на потребите и надминување на проблемите, обезбедување на континуитет во заштитата и зајакнување на нивото на негово социјално функционирање, а кои услуги се обезбедуваат преку центарот за социјална работа и други институции и организации од подрачјето на единицата на локалната самоуправа и пошироко;“.

Точката 15 се менува и гласи:

„ „Тријажа“ е пристап во стручната работа, кој во соработка со корисникот го применува стручен работник, вработен во центар за социјална работа кој опфаќа првичен прием, препознавање и упатување на корисникот заради остварување права на парична помош и/или услуги.“.

Член 2

По член 32 се додава нов член 32-а кој гласи:

„Член 32-а

Домаќинство кое користи гарантирана

PROPOZIM-LIGJ
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E
LIGJIT PËR MBROJTJE SOCIALE

Neni 1

Në Ligjin për mbrojtje sociale (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut nr. 104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22, 273/22 dhe 65/23), në nenin 4 pas pikës 13 shtohet pika e re 13-a si vijon:

“13-a) “Menaxhimi i rastit” është një qasje në punën profesionale, e cila zbatohet në bashkëpunim me përdoruesin nga një punëtor profesionist i cili zotëron një licencë të përshtatshme në një qendër për punë sociale, që përfshin mobilizimin, organizimin, koordinimin dhe monitorimin e ofrimit të shërbimeve që i nevojiten shfrytëzuesit për plotësimin e nevojave dhe tejkalimin e problemeve, duke siguruar vazhdimësi në mbrojtje dhe përforsimin e nivelit të funksionimit të tij social dhe të cilat shërbime ofrohen nëpërmjet qendrës për punë sociale dhe institucioneve dhe organizatave të tjera nga zona e njësisë së vetëqeverisjes lokale dhe më gjerë;”.

Pika 15 ndryshohet si vijon:

“Triazheri” është qasje në punën profesionale, i cili në bashkëpunim me shfrytëzuesin e zbaton punëtori profesional, i punësuar në Qendrën e Punës Sociale i cili kryen pranimin e parë, vlerësim dhe udhëzim të shfrytëzuesit për shkak të realizimit të të drejtës të ndihmës në para dhe/ose shërbimeve.”.

Neni 2

Pas nenit 32 shtohet nen i ri 32-a si në vijim:

“Neni 32-a

Ekonomia familjare që përdor ndihmë të garantuar, anëtar i së cilës ka qenë i punësuar

помош, чиј член се вработил за време на користење на правото, продолжува да го користи правото на гарантирана минимална помош за време траењето на работниот однос на членот на домаќинството, а најмногу до една година од денот на заснованиот работен однос, при што во првите три месеци се исплаќа 80%, во периодот од четвртиот до шестиот месец на користење се исплаќа 70%, во периодот од седмиот до деветиот месец на користењето се исплаќа 50% и во периодот од десетиот до дванаесетиот месец на користење се исплаќа 30% од утврдената висина на гарантирана минимална помош на домаќинството.

Домаќинство чиј член се вработил за време на користење на правото може да користи гарантирана минимална помош од ставот 1 на овој член, само еднаш во период од 24 месеци.

Платата на вработениот член на домаќинството од ставот 1 на овој член не се смета за приход на домаќинството, најмногу до износот на просечната нетоплата исплатената во Република Северна Македонија за претходната година, според податоците од Државниот завод за статистика.

Во случај кога работниот однос на лицето од ставот 1 на овој член ќе му престане со отказ од работодавецот без кршење на договорените обврски или други обврски од работниот однос, неговите приходи остварени во последните три месеци пред престанокот на работниот однос не се сметаат во вкупните приходи на домаќинството.

Вработеното лице од ставот 1 на овој член до центарот за социјална работа доставува договор или решение за вработување, во кој е определена висината на платата, како и решение за престанок на работниот однос, во рок од 10 дена од денот на донесување на договорот или решението.

Доколку вработеното лице од ставот

гјатë shfrytëzimit të së drejtës, vazhdon të përdorë të drejtën për ndihmë minimale të garantuar gjatë kohëzgjatjes së marrëdhënies së punës së anëtarit të ekonomisë familjare dhe më së shumti deri në një vit nga dita e marrëdhënies së krijuar të punës, kur në tre muajt e parë paguhet 80%, në periudhën nga muaji i katërt deri në të gjashtin e përdorimit paguhet 70%, në periudhën nga muaji i shtatë deri në të nëntë të përdorimit paguhet 50% dhe në periudhën nga muaji i dhjetë deri në muajin e dymbëdhjetë të përdorimit paguhet 30% % e shumës së përcaktuar të ndihmës minimale të garantuar për ekonominë familjare.

Ekonomia familjare, anëtar i së cilës ka qenë i punësuar gjatë shfrytëzimit të së drejtës, mund të shfrytëzojë ndihmën minimale të garantuar nga paragrafi 1 i këtij neni, vetëm një herë në periudhën 24 mujore.

Paga e anëtarit të punësuar të ekonomisë familjare nga paragrafi 1 i këtij neni nuk konsiderohet si e ardhur e ekonomisë familjare, më së shumti deri në shumën e pagës mesatare neto të paguar në Republikën e Maqedonisë së Veriut për vitin paraprak, sipas të dhënave nga Enti Shtetëror i Statistikave.

Në rast se personit të përmendur në paragrafin 1 të këtij neni i ndërpritet marrëdhënia e punës me largim nga punëdhënësi pa cenuar detyrimet kontraktuese ose detyrime të tjera nga marrëdhënia e punës, të ardhurat e tij të realizuara në tre muajt e fundit para përfundimit të marrëdhënies së punës nuk llogariten në të ardhurat totale të ekonomisë familjare.

Personi i punësuar nga paragrafi 1 i këtij neni dorëzon marrëveshjen e punës ose vendimin në qendrën për punë sociale, në të cilin përcaktohet lartësia e pagës, si dhe vendim për ndërprerjen e marrëdhënies së punës, në afat prej 10 ditësh nga dita e miratimit të marrëveshjes ose vendimit.

Nëse personi i punësuar nga paragrafi 1 i këtij neni nuk dorëzon marrëveshje ose vendim për punësim dhe vendim për ndërprerje të marrëdhënies së punës në qendrën për punë sociale në afatin e përcaktuar në paragrafin 5 të këtij neni, shuma e pagës përfshihet në të ardhurat totale të

1 на овој член не достави договор или решение за вработување и решение за престанок на работниот однос до центарот за социјална работа во рокот определен во ставот 5 на овој член, висината на платата се засметува во вкупните приходи на домаќинството.

Центарот за социјална работа податоците за вработување и престанок на работниот однос за лицето кое се вработило за време на користење на правото на гарантирана минимална помош, ги обезбедува преку размена на податоците со Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија.“.

Член 3

Во член 34 ставот 1 се менува и гласи:

„Членовите на домаќинството, кои се работно способни и невработени, треба да бидат евидентирани невработени лица во надлежниот центар за вработување, согласно со Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност, при поднесување на барање и во текот на користење на правото на гарантирана минимална помош.“.

Ставовите 2 и 3 се бришат.

Ставот 4 станува став 2.

Член 4

Членот 35 се менува и гласи:

„Членовите на домаќинството, корисници на гарантирана минимална помош, кои се работно способни и невработени, имаат обврска активно да бараат работа и да ги исполнуваат обврските согласно со Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност.

Центарот за вработување го известува центарот за социјална работа доколку членовите на домаќинството не ги исполнат обврските од ставот 1 на овој член, како и за вклучување во активни мерки и услуги за вработување и

ekonomisë familjare.

Qendra për punë sociale i siguron të dhënat për punësimin dhe ndërprerjen e marrëdhënies së punës për personin që ka qenë i punësuar gjatë shfrytëzimit të së drejtës për ndihmë minimale të garantuar, përmes shkëmbimit të të dhënave me Agjencinë për Punësim të Republikës së Maqedonisë së Veriut.”.

Neni 3

Në nenin 34 paragrafi 1 ndryshon si vijon:

“Anëtarët e ekonomisë familjare, të cilët janë të aftë për punë dhe të papunë, duhet të regjistrohen si persona të papunë në qendrën kompetente të punësimin, në pajtim me Ligjin për punësim dhe sigurim në rast të papunësisë, me rastin e paraqitjes së kërkesës dhe gjatë shfrytëzimit të të drejtës për ndihmë minimale të garantuar.“.

Paragrafët 2 dhe 3 shlyhen.

Paragrafi 4 bëhet paragraf 2.

Neni 4

Neni 35 ndryshohet si vijon:

“Anëtarët e ekonomisë familjare, shfrytëzuesit e ndihmës minimale të garantuar, të aftë për punë dhe të papunë, kanë për obligim që në mënyrë aktive të kërkojnë punë dhe t'i përmbushin obligimet e tyre në pajtim me Ligjin për punësim dhe sigurim në rast të papunësisë.

Qendra për punësim e njofton qendrën për punë sociale nëse anëtarët e ekonomisë familjare nuk i përmbushin detyrimet nga paragrafi 1 i këtij neni, si dhe për përfshirjen në masat dhe shërbimet aktive për punësim dhe punësim.

Personat profesionistë në qendrën për punë sociale dhe në qendrën e punësimin

вработување.

Стручните лица во центарот за социјална работа и во центарот за вработување вршат заедничка процена на потребите и нивото на вработливост на сите евидентирани невработени лица корисници од едно домаќинство, заради избор на највработливо лице за кое се изготвува индивидуален план за активација, заради вклучување на истото во активните мерки и услуги за вработување и вработување, земајќи ги предвид неговата возраст, стекнато образование, претходно работно искуство, стручните квалификации, стекнатите вештини и понудата на работни места на пазарот на труд.

Индивидуалниот план за активација од ставот 3 на овој член го изготвува центарот за социјална работа во соработка со центарот за вработување и корисникот на гарантирана минимална помош, најдоцна 30 дена од денот на остварување на правото на гарантирана минимална помош.

Стручниот работник во центарот за социјална работа го запознава корисникот на гарантирана минимална помош со обврските од индивидуалниот план за активација, при што корисникот е должен да го потпише индивидуалниот план од ставот 4 на овој член.

Корисникот на гарантирана минимална помош е должен да ги извршува обврските од индивидуалниот план од ставот 5 на овој член.“.

Член 5

Член 36 се менува и гласи:

„Центарот за социјална работа и Центарот за вработување соработуваат во реализацијата на индивидуалниот план за активација на корисникот, заради негово учество во активните мерки за вработување, како и вработување.

Центарот за социјална работа го спроведува индивидуалниот план од членот 35 став 4 од овој закон, согласно со податоците од индивидуалниот план за

кryejнe влerесим тe пeрбашкeт тe neвоjавe дe нивелит тe пунeсимит тe тe гжитхe пeрфитuesвe тe пaпунe тe регjistруар нга нje eкoнoми фaмилjарe, пeр тe згjedhur personin мe тe пунeсуешeм пeр тe cilin hartohet plani individual i aktivizimit me qeљlim pеrфshirjen e тe нjeјtit нe masat dhe shеrbimet aktive pеr пунeсим dhe пунeсим, duke pasur parasysh moshen, arsimin e fituar, pеrvojen e mepарshme тe пунeс, kualifikimet profesionale, aftesite e fituara dhe oferten e vendeve тe пунeс нe tregun e пунeс.

Plani individual i aktivizimit nga paragrafi 3 i ketij neni e pеrgatit qendra e пунeс sociale nе bashkеpunim me qendrën e пунeсимит dhe pеrdoruesin e ndihmës minimale тe garantuar, jo mе vonë se 30 ditë nga dita e realizimit тe sе drejtës pеr ndihmën minimale тe garantuar.

Punëtori profesional nе qendrën pеr пунe sociale e njofton pеrfituesin e ndihmës minimale тe garantuar me obligimet e planit individual тe aktivizimit, me çrast pеrfituesi është i obliguar тe nënshkruajë planin individual nga paragrafi 4 i ketij neni.

Pеrfituesi i ndihmës minimale тe garantuar është i detyruar тe pеrmbushë detyrimet e planit individual nga paragrafi 5 i ketij neni.“.

Neni 5

Neni 36 ndryshohet si vijon:

“Qendra e Punës Sociale dhe Qendra e Punësimit bashkëpunojnë nе realizimin e planit individual тe aktivizimit тe pеrdoruesit, me qeљlim pjesemarrjen e tij nе masat aktive pеr пунeсим, si dhe пунeсим.

Qendra pеr Punë Sociale e zbaton planin individual nga neni 35 paragrafi 4 i ketij ligji, nе pеrputhje me тe dhënat nga plani individual i пунeсимит, тe marra nga Qendra e Punësimit.”

вработување, добиени од Центарот за вработување.“.

Член 6

Во член 40 став 1 алинејата 3 се менува и гласи:

„ -корисник на гарантирана минимална помош, кој е евидентиран како невработено лице во надлежниот центар за вработување, не го потпише индивидуалниот план за активација,“.

Член 7

Во член 194 во ставот 1 воведната реченица се менува и гласи:

„Работите во установа за социјална заштита, во зависност од видот на работата, ги вршат вработени.“.

Ставот 2 се брише.

Член 8

По членот 194 се додава нов член 194-а, кој гласи:

„ Член 194-а

Стручна работа во дејноста социјална заштита е работа која ја вршат стручни работници кои поседуваат знаења и вештини за давање помош и поддршка на индивидуи, семејства и групи заради заштита од социјални ризици, превенција и надминување на социјални проблеми.

Стручната работа од ставот 1 на овој член се реализира преку примена на соодветни методи и техники за проценка на социјалното функционирање на индивидуата, семејството или групата, планирање и реализација на мерки и активности за нивна заштита.

Стручната работа од ставот 1 од овој член ја вршат: социјален работник, психолог, педагог, правник, логопед, дефектолог/специјален едукатор и рехабилитатор, стручњак по родова проблематика и семејнолог.

Стручните работници можат да вршат

Нени 6

Нë ненин 40, параграфин 1, нëнпараграфи 3 нdryshohet si vijon:

“-Përdoruesi i ndihmës minimale të garantuar, i regjistruar si i papunë në qendrën kompetente të punësimit, nuk nënshkruan planin individual të aktivizimit,“.

Нени 7

Нë ненин 194 нë параграфин 1 fjalia hyrëse нdryshohet si vijon:

“Puna në institucionin e mbrojtjes sociale, në varësi të llojit të punës, i kryejnë të punësuarit“.

Paragrafi 2 shlyhet.

Нени 8

Pas nenit 194 shtohet nen i ri 194-a , si vijon:

“Neni 194-a

Puna profesionale në sferën e mbrojtjes sociale është puna e kryer nga profesionistë të cilët posedojnë njohuri dhe aftësi për të ofruar ndihmë dhe mbështetje për individët, familjet dhe grupet me qëllim të mbrojtjes nga rreziqet sociale, parandalimin dhe tejkalimin e problemeve sociale.

Puna profesionale nga paragrafi 1 i këtij neni realizohet përmes aplikimit të metodave dhe teknikave përkatëse për vlerësimin e funksionimit social të individit, familjes apo grupit, planifikimit dhe zbatimit të masave dhe aktiviteteve për mbrojtjen e tyre.

Punën profesionale nga paragrafi 1 i këtij neni e kryejnë: punonjës social, psikolog, pedagog, jurist, logoped, mësues special dhe rehabilitues, ekspert për çështjet gjinore dhe specialist i familjes.

Punëtorët profesionalë mund të kryejnë punë profesionale në fushën e mbrojtjes sociale, nëse kanë licencë pune, në përputhje me këtë ligj.”.

стручна работа во дејноста социјална заштита, доколку имаат лиценца за работа, согласно со овој закон.“.

Член 9

Во член 197 во став 2 во алинејата 1 зборот „дефектолог“ се заменува со зборовите: „дефектолог/специјален едукатор и рехабилитатор“.

Во алинејата 5 зборовите: „водител на случај во центар за социјална работа (дипломиран социјален работник, психолог, педагог, правник во центрите за социјални работи)“ се заменуваат со зборовите: „стручњак по родова проблематика и семејнолог“.

Во алинејата 6 по зборот „педагог“ се става запирка и се додаваат зборовите: „стручњак по родова проблематика и семејнолог“, а зборовите: „и тријажер во центар за социјална работа (дипломиран социјален работник)“ се бришат.

Член 10

Членот 236 се менува и гласи:

„Стручните работници даватели на јавни услуги вработени во јавни и приватни установи за социјална заштита и кај други даватели на социјални услуги треба да поседуваат лиценца за вршење стручна работа во дејноста социјална заштита.

Лиценцата од ставот 1 на овој член се издава со важност за период од пет години, како:

- општа лиценца за вршење стручна работа во дејноста социјална заштита (социјален работник, правник, педагог, психолог, дефектолог/специјален едукатор и рехабилитатор, логопед, стручњак по родова проблематика и семејнолог),

- посебна лиценца за водење на случај во центар за социјална работа (социјален работник, правник, педагог, психолог), и

- специјализирана лиценца за вршење стручни работи во социјална заштита за едукација за згрижување и

Нени 9

Нë ненин 197 нë параграфи 2 нë алиненë 1 фјала “defektolog”, зëvendësohet me фјалët: “defektolog/edukator special dhe rehabilitues”.

Нë алинеја 5 фјалët: “drejtues rasti нë qendrën e punës sociale (punonjës social i diplomuar, psikolog, pedagog, jurist нë qendrat e punës sociale)” зëvendësohen me фјалët: “ekspert për problematikë gjinore dhe specialist të familjes”.

Нë алинеја 6 pas фјалës “pedagog” vendoset presje dhe shtohen фјалët: “ekspert për çështjet gjinore dhe specialist të familjes”, dhe фјалët: “dhe triazhi нë qendër të punës sociale (punonjës social i diplomuar)” fshihen.

Нени 10

Нени 236 ndryshohet si vijon:

“Punëtorët profesionistë që ofrojnë shërbime publike të punësuar нë institucionet publike dhe private për mbrojtje sociale dhe me ofruet të tjerë të shërbimeve sociale duhet të posedojnë licencë për kryerjen e punëve profesionale нë fushën e mbrojtjes sociale.

Licenca nga параграфи 1 i кëtij neni lëshohet me vlefshmëri pesëvjeçare, si:

- licencë e përgjithshme për kryerjen e punëve profesionale нë mbrojtjen sociale (punonjës social, jurist, pedagog, psikolog, specialist special/edukator special dhe rehabilitues, logoped, ekspert për çështjet gjinore dhe specialist i familjes),

- licencë e veçantë për menaxhimin e çështjes нë qendrën e punës sociale (punonjës social, juridik, pedagog, psikolog) dhe

- licencë e specializuar për kryerjen e punëve profesionale нë mbrojtje sociale për edukimin e kujdesit dhe licencë e specializuar për kryerjen e punëve profesionale për punë këshillimore dhe këshillimore-terapeutike.

Licenca e punës së punëtorit profesionist është dokument publik pune dhe

специјализирана лиценца за вршење стручни работи за советуваљшна и советодавно-тераписка работа.

Лиценцата за работа на стручниот работник претставува јавна исправа за работа и се истакнува во просторијата за работа на стручниот работник.“

Член 11

По член 236 се додава нов член 236-а, кој гласи:

„Член 236 – а

Со посебна лиценца за водење на случај може да се стекне стручен работник во центар за социјална работа, кој поседува општата лиценца за вршење стручна работа во дејноста социјална заштита од членот 236 став 1 од овој закон.

Стручните работници се стекнуваат со специјализирана лиценца за вршење стручни работи во социјална заштита за супервизија во центар за социјална работа доколку поседуваат општа лиценца за вршење стручна работа во центар за социјална работа од член 236 став 2 алинеја 1 и најмалку една година работно искуство од стекнувањето со општа лиценца за вршење стручна работа во центар за социјална работа.

Стручните работници се стекнуваат со специјализирана лиценца за вршење стручни работи во социјална заштита за едукација за згрижување доколку поседуваат општа лиценца од член 236 став 2 алинеја 1 и најмалку една година работно искуство од стекнувањето со општа лиценца за вршење стручни работи во центар за поддршка на згрижувачки семејства.

Стручните работници се стекнуваат со специјализирана лиценца за вршење стручни работи во социјална заштита за советуваљшна и советодавно-тераписка работа доколку поседуваат општа лиценца од член 236 став 2 алинеја 1 и најмалку една година работно искуство од

shfaqet në hapësirën për punë të punëtorit profesionist.”.

Neni 11

Pas nenit 236 shtohet neni i ri 236-a si në vijim:

“Neni 236-a

Me licencë të veçantë për udhëheqjen e lëndës mund të pajiset punëtor profesional në qendrën për punë sociale, i cili posedon licencën e përgjithshme për kryerjen e punëve ekspertize në fushën e mbrojtjes sociale nga neni 236 paragrafi 1 i këtij ligji.

Punëtorët profesional fitojnë licencë të specializuar për kryerjen e punëve profesionale në mbrojtje sociale për mbikëqyrje në qendër për punë sociale nëse posedojnë licencë të përgjithshme për kryerjen e punëve profesionale në qendër për punë sociale nga neni 236 paragrafi 2 paragrafi 1 dhe së paku një vit përvojë pune nga pajisja me licencë të përgjithshme për kryerjen e punëve profesionale në qendër për punë sociale.

Punëtorët profesional fitojnë licencë të specializuar për kryerjen e punëve profesionale në mbrojtjen sociale për edukimin kujdestar nëse posedojnë licencë të përgjithshme nga neni 236 paragrafi 2 paragrafi 1 dhe së paku një vit përvojë pune nga marrja e licencës së përgjithshme për kryerje punë profesionale në një qendër mbështetëse për familjet.

Punëtorët profesional fitojnë licencë të specializuar për kryerjen e punëve profesionale në mbrojtjen sociale për punë këshillimore dhe këshillimore-terapeutike nëse posedojnë licencë të përgjithshme nga neni 236, paragrafi 2, paragrafi 1, dhe së paku një vit përvojë pune nga fitimi i licencës së përgjithshme për të kryerje të punëve profesionale në një qendër për punë sociale, me ofrues të tjerë të shërbimeve sociale ose në një qendër për shërbime social.

Punëtorët profesionalë ripërtërijnë licencën e veçantë ose të specializuar për kryerjen e punëve profesionale në mbrojtjen

стекнувањето со општа лиценца за вршење стручни работи во центар за социјална работа, кај други даватели на социјални услуги или во центар за социјални услуги.

Стручните работници ја обновуваат посебната или специјализираната лиценца за вршење стручни работи во социјална заштита од ставовите 1, 2 и 3 на овој член.“.

Член 12

Во член 240 ставот 1 се менува и гласи:

„Стручниот работник полага стручен испит за стекнување со лиценца за работа, во зависност од работните задачи кои ги врши, и тоа:

- општ стручен испит за стручни работници за вршење на стручна работа во стручна работа во дејноста социјална заштита,

- посебен испит за лиценца за водење на случај и

- специјализиран стручен испит за стручни работници за вршење едукација за згрижување, супервизија во центар за социјална работа, советуваљшна и советодавно-тераписка работа.“.

Член 13

Во член 241 по ставот 1 се додава нов став 2 кој гласи:

„Програмата за континуирана професионална едукација на стручните работници во центрите за социјална работа содржи и задолжителен модул за примена на методот на водење на случај за стручните работници во центрите за социјална работа.“

Ставот 2 станува став 3.

Член 14

Во член 277 по ставот 1 се додаваат два нови става 2 и 3, кои гласат:

„Водителот на случајот постапува согласно со методологија за водење на случај, одговорен е за спроведувањето на

социале nga paragrafët 1, 2 dhe 3 të këtij neni.“

Neni 12

Në nenin 240 paragrafi 1 ndryshon si vijon:

“Punëtori profesionist i nënshtrohet provimit profesional për marrjen e licencës së punës, varësisht nga detyrat e punës që kryen, përkatësisht:

- Provimi i përgjithshëm profesional për punëtorët profesional për kryerjen e punëve profesionale në punë profesionale në veprimtarinë e mbrojtjes sociale;

- një provim të veçantë për një licencë për menaxhimin e një çështjeje dhe

- Provimi i specializuar profesional për punëtorët për ushtrim të edukimit për kujdes, supervizion në qendër për punë sociale, punë këshillimore dhe punë këshillimore-terapeutike.“.

Neni 13

Në nenin 241 pas paragrafit 1 shtohet paragrafi i ri 2 si vijon:

“Programi për edukimin e vazhdueshëm profesional të punëtorëve profesional në qendrat e punës sociale përmban edhe një modul të detyrueshëm për aplikimin e metodës së menaxhimit të rasteve për punëtorët profesional në qendrat e punës sociale“.

Paragrafi 2 bëhet paragraf 3.

Neni 14

Në nenin 277, pas paragrafit 1 shtohen dy paragraf të ri 2 dhe 3, si vijojnë:

“Menaxheri i rastit vepron në përputhje me metodologjinë e menaxhimit të rastit, është përgjegjës për zbatimin e planit të shërbimit dhe organizimin e takimeve të ekipit me ekspertët e përfshirë në realizimin e planit.

планот на услуги и организација на тимските средби со стручните лица, вклучени во реализација на планот.

Министерот ја пропишува методологијата за водење на случај, формата, содржината и образецот на индивидуалниот план.“.

Член 15

Членот 280 се менува и гласи:

„Директорот на центарот за социјални работи, од редот на стручните работници, кои имаат искуство и го познаваат системот на социјална заштита и законските процедури за остварување на права на парична помош и/или услуги, определува еден или повеќе вработени кои ќе работат на тријажа, односно ќе вршат првичен прием, препознавање на проблемот и упатување на корисниците заради остварување права на парична помош и/или услуги.“.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 16

Вработените даватели на јавни услуги кои на денот на влегувањето во сила на овој закон немаат соодветен вид на образование можат да вршат работи во постапка за остварување на парични права утврдени со овој закон, со Законот за социјална сигурност за старите лица и со Законот за заштита на децата, како и во постапките за остварување на социјални услуги во домот и во заедницата.

Член 17

Лиценците на стручните работници издадени до денот на влегување во сила на овој закон, продолжуваат да важат за периодот за кој се издадени.

Член 18

Ministri përcakton metodologjinë e menaxhimit të rastit, formën, përmbajtjen dhe shabllonin e planit individual.”.

Neni 15

Neni 280 ndryshohet si vijon:

“Drejtori i qendrës për punë sociale, nga radhët e punëtorëve profesionistë, të cilët kanë përvojë dhe njohin sistemin e mbrojtjes sociale dhe procedurat ligjore për ushtrimin e të drejtës për ndihmë financiare dhe/ose shërbime, cakton një ose më shumë punonjës që do të punojnë në triazhin, pra do të kryejnë pritjen fillestare, njohjen e problemit dhe referimin e përfituesve për efekt të ushtrimit të të drejtës për ndihmë financiare dhe/ose shërbime.”.

DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 16

Të punësuarit ofrues të shërbimeve publike, të cilët nuk kanë arsimin e duhur në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, mund të kryejnë punë në procedurën e ushtrimit të të drejtave monetare të përcaktuara me këtë ligj, me Ligjin për sigurim social për të moshuarit dhe me Ligji për mbrojtjen e fëmijëve, si dhe në procedurat për realizimin e shërbimeve sociale në shtëpi dhe në bashkësi.

Neni 17

Licencat e punëtorëve profesionistë të lëshuara para datës së hyrjes në fuqi të këtij ligji vazhdojnë të jenë të vlefshme për periudhën për të cilën janë lëshuar.

Neni 18

Autorizohet Komisioni Juridiko-ligjvënës i

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Северна Македонија да утврди пречистен текст на Законот за социјалната заштита.

Член 19

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut të përcaktoj tekst të spastruar të Ligjit për mbrojtje sociale.

Neni 19

Ky ligj hyn në fuqi me ditën e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ:

Во Република Северна Македонија, социјалната заштита како област е уредена со Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Македонија” бр.104/19, 146/19,275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22 и 65/23).

Со членот 1 од Предлог на Законот за изменување и дополнување на Законот за социјалната заштита, се дефинираат два нови поима и тоа: методот на водење на случај и тријажата, кои ги применуваат стручните лица во дејноста на социјалната заштита.

Интенција на оваа одредба е да се овозможи сите стручни лица во постапките што се водат во центарот за социјална работа да го применат методот на водење на случај, како основен пристап во стручната работа, советодавната и советовалишната интердисциплинарна тимска работа. Имено, стручните лица кои поседуваат соодветна лиценца во центар за социјална работа, ќе го применат методот на водење на случај во соработка со корисникот, ќе го организираат, координираат и следат на давање на услугите кои му се потребни на корисникот за задоволување на потребите и надминување на проблемите. Стручната работа во центарот за социјална работа на овој начин ќе обезбеди континуитет во заштитата и зајакнување на нивото на социјално функционирање на корисникот, подобро давање на услугите за граѓаните, како и поефикасна соработка помеѓу стручните лица во центарот за социјална работа, но и со други институции и организации.

Воедно се дефинира тријажата како

ARSYETIM

I. SQARIMI I PËRMBAJTJES TË DISPOZITAVE TË PROPOZIM-LIGJIT:

Në Republikën e Maqedonisë së Veriut, mbrojtja sociale si sferë është rregulluar me Ligjin për Mbrojtje Sociale (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së” numër 104/19, 146/19,275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22, 236/22 dhe 65/23).

Me nenin 1 të Propozim-ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për mbrojtje sociale, përcaktohen dy nocione të reja edhe atë: metodën e udhëheqjes së rastit dhe triazhës, të cilat aplikohen nga personat profesional në veprimtarinë e mbrojtjes sociale.

Intenca e kësaj dispozite është të mundësohet të gjithë profesionistët në procedurat që zhvillohen në qendrën për punë sociale ta zbatojnë metodën e udhëheqjes së rastit, si qasje bazë në punën profesionale, këshillimore dhe këshillimore ndër disiplinore në ekip. Pikërisht, personat profesional që posedojnë licencën përkatëse në qendrën për punë sociale, do të zbatojnë metodën e udhëheqjes së rastit në bashkëpunim me përdoruesin, do të organizojnë, koordinojnë dhe ndjekin në dhënien e shërbimeve që i nevojiten përdoruesit për plotësimin e nevojave dhe tejkalimin e problemeve. Puna profesionale në qendrën për punë sociale në këtë mënyrë do të sigurojë vazhdimësi në mbrojtjen dhe forcimin e nivelit të funksionimit social të përdoruesit, ofrim më të mirë të shërbimeve për qytetarët, si dhe bashkëpunim më efektiv ndërmjet personave profesional në qendrën për punë sociale punë, por edhe me institucione dhe organizata të tjera.

Njëherë definohet triazhi si qasje në punën profesionale, e cila zbatohet në bashkëpunim me përdoruesin nga një punëtor profesional, i punësuar në qendrën për punë sociale që përfshin pranimin fillestar, njohjen dhe referimin e përdoruesit për realizimin e së drejtës për ndihmë në para dhe/ose shërbime.

пристап во стручната работа, кој во соработка со корисникот го применува стручен работник, вработен во центар за социјална работа кој опфаќа првичен прием, препознавање и упатување на корисникот заради остварување права на парична помош и/или услуги. Согласно досегашната примена на Законот за социјалната заштита се оцени дека е поцелисходно во центарот за социјална работа стручните лица да се распределуваат за вршење на тријажа, наместо како досега да се распределуваат на посебно работно место, на кој начин ќе се создадат услови за поефисна искористеност на стручните работници во овие установи.

Со членот 2 се предвидува нова одредба 32-а со која се предвидува дека домаќинство кое користи гарантирана помош, чиј член се вработил за време на користење на правото, продолжува да го користи ова право за време траењето на работниот однос на членот на домаќинството, а најмногу до една година од денот на заснованиот работен однос, во сукцесивно намален износ и тоа во првите три месеци ќе се исплаќа 80%, во периодот од четвртиот до шестиот месец на користење ќе се исплаќа 70%, во периодот од седмиот до деветиот месец на користењето ќе се исплаќа 50% и во периодот од десетиот до дванаесетиот месец на користење ќе се исплаќа 30% од утврдената висина на гарантирана минимална помош на домаќинството. При тоа, домаќинство чиј член се вработил за време на користење на правото може да продолжи да користи гарантирана минимална помош само еднаш во период од 24 месеци. Платата на вработениот член на домаќинството не се смета за приход на домаќинството, најмногу до износот на просечна нето плата исплатената во Република Северна Македонија за претходната година, според податоците од Државниот завод за статистика. Во случај кога работниот однос на лицето ќе му

Нë пажитим ме збатиим е деританишëм тë Лигжит пëр мбројтје социале, ëштë влерëсуар се ëштë мë е аrsyeshme нë qendrën пëр пунë социале që personat profesional тë shpërndahen нë realizimin e triazhës, нë vend që тë caktohen нë нjë vend тë veçantë pune si мë parë, нë çfarë mënyre do тë krijohen kushte пëр shfrytëzim мë efikas тë punëtorëve profesional нë këto institucione.

Me nenin 2 parashikohet dispozitë e re 32-a me тë cilën parashikohet se familja e cila пërdor ndihmë тë garantuar, anëtarit i së cilës ëштë punësuar gjatë пërdorimit тë së drejtës, vazhdon ta пërdorë këtë тë drejtë пëр kohëzgjatjen e marrëdhënies së punës тë anëtarit тë familjes, dhe мë së shumti deri нë нjë vit nga dita e krijimit тë marrëdhënies së punës, нë нjë shumë тë reduktuar radhazi, dhe atë нë tre muajt e parë do тë paguhet 80%, нë periudhën nga muaji i katërt deri нë тë gjashtë e пërdorimit do тë paguhet 70%, нë periudhën nga muaji i shtatë deri нë muajin e nëntë тë пërdorimit do тë paguhet 50% dhe нë periudhën nga muaji i dhjetë deri нë muajin e dymbëdhjetë тë пërdorimit do тë paguhet 30% nga shuma e përcaktuar e ndihmës minimale тë garantuar тë familjes. Me ç'rast, familja anëtarit i së cilës ëштë punësuar gjatë kohës së пërdorimit тë së drejtës mund тë vazhdojë тë пërdorë ndihmë minimale тë garantuar vetëm нjë herë нë periudhë prej 24 muajsh. Paga e anëtarit тë punësuar тë familjes nuk llogaritet пëр тë ardhura familjare, мë së shumti deri нë shumën e pagës mesatare neto тë paguar нë Republikën e Maqedonisë së Veriut пëр vitin paraprak, sipas тë dhënave nga Enti Shtetëror i Statistikave. Në rast kur marrëdhënia e punës e personit ndërpritet me largim nga punëdhënësi pa cenuar detyrimet kontraktuese ose detyrimet e tjera nga marrëdhënia e punës, тë ardhurat e tij тë realizuara нë tre muajt e fundit para ndërprerjes së marrëdhënies së punës nuk konsiderohen нë тë ardhurat totale тë familjes.

Pikërisht, intenca e Ligjit пëр mbrojtje sociale

престане со отказ од работодавецот без кршење на договорените обврски или други обврски од работниот однос, неговите приходи остварени во последните три месеци пред престанокот на работниот однос не се сметаат во вкупните приходи на домаќинството.

Имено, интенција на Законот за социјалната заштита е корисниците на гарантирана минимална помош да ги исполнат обврските од индивидуалниот план, кој го реализираат стручните лица од центарот за социјална работа и центарот за вработување, а кои се однесуваат за вклучување во активните мерки за вработување и вработување, заради намалување на материјалната необезбеденост на домаќинството. Имплементацијата на ова законско решение беше одложено во времето на пандемијата од КОВИД 19 и економската криза. Досегашното следење на имплементацијата на ова законско решение покажа ограничени резултати за вклучување на корисниците на гарантирана минимална помош на пазарот на трудот. Воедно, се имаа во предвид и документите на Европската Унија во оваа област (Commission Recommendation (C(2008)5737) of 3 October 2008 on the active inclusion of persons excluded from the labour market, Council Recommendation of 30 January 2023 on adequate minimum income ensuring active inclusion) согласно што се оцени дека треба да се предвиди одредено поттикнување за вработување на работно способен член на домаќинство корисник на гарантирана минимална помош заради излез од сиромаштија и нивна социјална инклузија.

Со членот 3 се предвидува дека при поднесување на барање за остварување на право на гарантирана минимална помош сите работно способни членови треба да се евидентирани невработени лица во надлежниот центар за вработување. На овој начин се поттикнува учеството на сите

është që përfituesit e ndihmës minimale të garantuar t'i përmbushin obligimet e planit individual, të cilin e zbatojnë personat profesional të qendrës për punë sociale dhe qendrës së punësimit, dhe që i referohen përfshirjes së masave aktive për punësim dhe punësim, me qëllim uljen e pasigurisë materiale të familjes. Zbatimi i kësaj zgjidhjeje ligjore u vonua në kohën e pandemisë COVID-19 dhe krizës ekonomike. Monitorimi i deritanishëm i zbatimit të kësaj zgjidhjeje ligjore ka treguar rezultate të kufizuara për përfshirjen e përfituesve të ndihmës minimale të garantuar në tregun e punës. Njëherit, u morën parasysh dokumentet e Bashkimit Evropian në këtë sferë (Commission Recommendation (C(2008)5737) of 3 October 2008 on the active inclusion of persons excluded from the labour market, Council Recommendation of 30 January 2023 on adequate minimum income ensuring active inclusion) në pajtim me vlerësimin se duhet dhënë një nxitje për punësimin e një anëtar të aftë për punë të një familjeje që përfiton një ndihmë minimale të garantuar me qëllim të daljes nga varfëria dhe përfshirjes sociale të tyre.

Me nenin 3 parashikohet se gjatë paraqitjes së kërkesës për realizimin e të drejtës për ndihmë minimale të garantuar, të gjithë anëtarët e aftë për punë duhet të regjistrohen persona të papunë në qendrën kompetente për punësim. Në këtë mënyrë nxitet pjesëmarrja e të gjithë anëtarëve të aftë për punë të familjes në masat aktive të punësimit, të kërkojnë punë dhe të punësohen. Zgjidhja aktuale ligjore parashikonte të njëjtin detyrim, por në afat prej 30 ditëve nga dita e realizimit të së drejtës për ndihmë minimale të garantuar.

Në nenin 4 ndryshohet neni 35 i Ligjit për mbrojtje sociale për shkak të përcaktimit të detyrimeve për të gjithë personat e aftë, persona të papunë nga familja në mënyrë

работно способни членови на домаќинството во активните мерки за вработување, да бараат работа и да се вработат. Сегашното законско решение ја предвидува истата обврска, но во рок од 30 дена од денот на остварување на правото на гарантирана минимална помош.

Со членот 4 се менува член 35 од Законот за социјалната заштита заради утврдување на обврските за сите работно способни, невработени лица од домаќинството активно да бараат работа и да ги исполнуваат обврските согласно со Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност.

Процена на потребите и нивото на вработливост на сите евидентирани невработени лица корисници од едно домаќинство го вршат заедно стручните лице во центарот за социјална работа и во центарот за вработување, заради избор на највработливо лице за кое се изготвува индивидуален план за активација, заради вклучување на истото во активните мерки и услуги за вработување и вработување, земајќи ги предвид неговата возраст, стекнато образование, претходно работно искуство, стручните квалификации, стекнатите вештини и понудата на работни места на пазарот на труд.

Индивидуалниот план за активација го изготвува центарот за социјална работа во соработка со центарот за вработување и корисникот на гарантирана минимална помош, најдоцна 30 дена од денот на остварување на правото на гарантирана минимална помош.

Корисникот, кој е запознаен од страна на стручниот работник во центарот за социјална работа за обврските од индивидуалниот план за активација, е должен да го потпише индивидуалниот план за активација, најдоцна 30 дена од денот на остварување на правото на гарантирана минимална помош и да ги изврши утврдените обврски од овој план, заради

активе të kërkojnë punë dhe t'i përmbushin obligimet në pajtim me Ligjin për Punësim dhe Sigurim në rast të papunësisë.

Vlerësimi i nevojave dhe nivelit të punës të gjithë personave të regjistruar të papunë përdorues nga një familje e realizojnë bashkë personat profesional në qendrën për punë sociale dhe në qendrën për punësim, me qëllim të zgjedhjes së personit më të punësuar për të cilin përgatitur plan individual për aktivizim, me qëllim të përfshirjes së të njëjtit në masat aktive dhe shërbimet për punësim dhe punësim, duke marrë parasysh moshën e tij, arsimin e fituar, përvojën e mëparshme të punës, kualifikimet profesionale, aftësitë e fituara dhe ofertën e vendeve të punës në tregun e punës.

Planin individual për aktivizim e përgatit qendra e punës sociale në bashkëpunim me qendrën e punësimit dhe përdoruesin e ndihmës minimale të garantuar, jo më vonë se 30 ditë nga dita e ushtrimit të së drejtës për ndihmën minimale të garantuar.

Përdoruesi, i cili është informuar nga ana e punëtorit profesional në qendrën e punës sociale për detyrimet nga plani individual për aktivizim, është i detyruar të nënshkruajë planin individual për aktivizim, jo më vonë se 30 ditë nga dita e realizimit të së drejtës për ndihmë minimale të garantuar dhe të përmbushë detyrimet e përcaktuara nga ky plan, me qëllim tejkalimin e pasigurisë materiale të ekonomisë familjare.

Me nenin 5 ndryshohet neni 36 i Ligjit për Mbrojtjen Sociale, për të specifikuar bashkëpunimin e personave profesional në qendrat e punës sociale dhe qendrat e punësimit, për realizimin e planit të aktivizimit, për pjesëmarrjen e tij në masa aktive për punësim, si dhe punësim.

Me nenin 6 parashikohet se e drejta për ndihmë minimale të garantuar ndërpritet nëse përdoruesi nuk e nënshkruan planin individual

надминување на материјалната необезбеденост на домаќинството.

Со членот 5 се менува членот 36 од Законот за социјалната заштита, заради прецизирање на соработката на стручните лица во центрите за социјална работа и центрите за вработување, заради реализација на планот за активација, заради негово учество во активните мерки за вработување, како и вработување

Со членот 6 се предвидува дека правото на гарантирана минимална помош престанува доколку корисникот на го потпише индивидуалниот план за активација во определениот рок со законот.

Со член 7, во однос на кадрите во установа за социјална заштита, се прецизира дека работите во установата, во зависност од видот на работата, ги вршат вработени лица. Имено, со постојниот член 194 од Законот за социјалната заштита се наведени сите вработени лица во установите за социјална заштита, групирани по образовен профил, но само лицата со високо образование од соодветни образовни профили вршат стручна работа, додека останатите вршат други работи за остварување на дејноста на установата за социјална заштита.

Со член 8 се предвидува нова одредба со која се дефинира стручната работа во дејноста на социјалната заштита, како работа која ја вршат стручни работници кои поседуваат знаења и вештини за давање помош и поддршка на индивидуи, семејства и групи заради заштита од социјални ризици, превенција и надминување на социјални проблеми.

Стручната работа се реализира преку примена на соодветни методи и техники за проценка на социјалното функционирање на индивидуата, семејството или групата, планирање и реализација на мерки и активности за нивна заштита, а ја вршат: социјален работник, психолог, педагог,

тë активизимит brenda afatit të përcaktuar me ligj. me nenin 7, në lidhje me personelin në institucion të mbrojtjes sociale, përcakton se punët në institucion, në varësi të llojit të punës, kryhet nga personat e punësuar. Pikërisht, me nenin ekzistues 194 i Ligjit për mbrojtje sociale, janë të renditur të gjithë të punësuarit në institucionet e mbrojtjes sociale, të grupuar sipas profilit arsimor, por vetëm personat me arsim të lartë nga profilet përkatëse arsimore kryejnë punë profesionale, ndërsa pjesa tjetër kryejnë punë tjera për realizimin e veprimtarisë së institucionit të mbrojtjes sociale.

Me nenin 8 parashikohet dispozitë e re me të cilën definohet puna profesionale në veprimtarinë e mbrojtjes sociale, si punën që e kryejn personat profesional të cilët zotërojnë njohuri dhe aftësi për t'u ofruar ndihmë dhe mbështetje individëve, familjeve dhe grupeve me qëllim të mbrojtjes nga rreziqet sociale, parandalimin dhe tejkalimin e problemeve sociale.

Puna profesionale kryhet nëpërmjet aplikimit të metodave dhe teknikave të përshtatshme për vlerësimin e funksionimit social të individit, familjes ose grupit, planifikimit dhe zbatimit të masave dhe aktiviteteve për mbrojtjen e tyre dhe kryhet nga: puntorë social, psikolog, pedagog, jurist, logoped, defektolog/ edukator special dhe rehabilitues, ekspert për çështjet gjinore dhe specialist i familjes. Është paraparë që punëtorët profesional mund të kryejnë punë profesionale në veprimtarinë e mbrojtjes sociale, nëse kanë licencë pune, në pajtim me këtë ligj.

Me nenin 9 në kategoritë e punës të punonjësve në institucionet publike, në nivelin A4 zëvendësohet vendi i punës udhëheqës të rastit në një qendër për punë sociale zëvendësohet me defektolog/edukator special dhe rehabilitues. Gjegjësisht, me ndryshimet

правник, логопед, дефектолог/специјален едукатор и рехабилитатор, стручњак по родова проблематика и семејнолог. Се предвидува дека стручните работници можат да вршат стручна работа во дејноста социјална заштита, доколку имаат лиценца за работа, согласно со овој закон

Со членот 9 во категориите на работни места на вработените во јавните установи, во нивото А4 се заменува работното место водител на случај во центар за социјална работа со дефектолог/специјален едукатор и рехабилитатор. Имено, со предложените измени и дополнувања на Законот за социјалната заштита, се предвидува во центарот за социјална работа сите стручни работници да го применуваат методот на водење на случај, како основен пристап во стручната работа, а се предвидува и посебна лиценца за водење на случај, така што ќе се обезбеди континуитет во заштитата и зајакнување на нивото на социјално функционирање на корисникот, подобро давање на услугите за граѓаните, како и поефикасна соработка помеѓу стручните лица во центарот за социјална работа, но и со други институции и организации. Од овие причини не е целесходно и ефикасно посебно работно место водител на случај.

Со постојниот член 194 од Законот за социјалната заштита, како вработени со високо образование се предвидени стручњак по родова проблематика и семејнолог, а со оглед дека овие кадри не се распределени како кадри во јавните установи за социјална заштита, истите сега се предвидуваат со овие измени во членот 197 од предлог - законот во нивоата А4 и А5.

Со член 10 се менува членот 236 на начин што се прецизираат лиценците за вршење на стручна работа во дејноста на социјалната заштита, како:

dhe plotësimet e propozuara në Ligjin për mbrojtje sociale, në qendrën për punë sociale është paraparë që të gjithë punëtorët profesional të aplikojnë metodën e menaxhimit të rastit, si qasje themelore në punën profesionale, dhe licencë të veçantë për menaxhimin e rastit, parashikohet gjithashtu, në mënyrë që të sigurohet vazhdimësi në mbrojtjen dhe forcimin e nivelit të funksionimit social të përdoruesit, ofrim më të mirë të shërbimeve për qytetarët, si dhe bashkëpunim më efektiv ndërmjet ekspertëve në qendrën për punë sociale, por edhe me institucione dhe organizata të tjera. Për këto arsye, nuk është i përshtatshëm dhe efikas një pozicion i veçantë i menaxherit të rastit .

Me nenin ekzistues 194 të Ligjit për Mbrojtjen Sociale, si punëtor me arsim të lartë parashihet ekspert për çështje gjinore dhe një specialist i familjes, dhe duke pasur parasysh se ky personel nuk është i ndarë si personel në institucionet publike për mbrojtje sociale, me këto ndryshime në nenin 197 të propozim-ligjit në nivelet А4 dhe А5.

Neni 10 ndryshon nenin 236 në atë mënyrë që specifikon licencat për kryerjen e punëve profesionale në fushën e mbrojtjes sociale, si:

- licencë e përgjithshme për kryerjen e punëve profesionale në mbrojtjen sociale (punëtorë social, jurist, pedagog, psikolog, specialist defektolog/edukator special dhe rehabilitues, logoped, ekspert për çështjet gjinore dhe specialist i familjes),

- licencë e veçantë për menaxhimin e çështjes në qendrën e punës sociale (punonjës social, avokat, pedagog, psikolog) dhe

- licencë e specializuar për kryerjen e punëve profesionale në mbrojtje sociale për edukimin e kujdesit dhe licencë e specializuar për kryerjen e punëve profesionale për punë këshillimore dhe këshillimore-terapeutike.

- општа лиценца за вршење стручна работа во дејноста социјална заштита (социјален работник, правник, педагог, психолог, дефектолог/специјален едукатор и рехабилитатор, логопед, стручњак по родова проблематика и семејнолог),

- посебна лиценца за водење на случај во центар за социјална работа (социјален работник, правник, педагог, психолог), и

- специјализирана лиценца за вршење стручни работи во социјална заштита за едукација за згрижување и специјализирана лиценца за вршење стручни работи за советуваљшна и советодавно-тераписка работа.

Со членот 11 се додава нов член 236-а заради прецизирање на условите за стекнување со посебна лиценца за водење на случај, специјализирана лиценца за вршење стручни работи во социјална заштита за супервизија во центар за социјална работа, специјализирана лиценца за вршење стручни работи во социјална заштита за едукација за згрижување и специјализирана лиценца за вршење стручни работи во социјална заштита за советуваљшна и советодавно-тераписка работа.

Со членот 12 се прецизираат условите за полагање на стручен испит за стекнување на лиценцирање на стручни работници даватели на јавни услуги, вработени во јавни и приватни установи за социјална заштита и кај други даватели на социјални услуги во зависност од работните задачи кои ги врши, и тоа:

- општ стручен испит за стручни работници за вршење на стручна работа во стручна работа во дејноста социјална заштита,

- посебен испит за лиценца за водење на случај и

Me nenin 11 shtohet neni i ri 236-a për të përcaktuar kushtet për marrjen e licencës së posaçme për drejtimin e çështjes, licencën e specializuar për kryerjen e punëve profesionale në mbrojtjen sociale për mbikëqyrje në qendrën e punës sociale, licencën e specializuar për kryerjen e punëve profesionale në mbrojtjen sociale për edukimin familjar dhe licencën e specializuar për kryerjen e punëve profesionale në mbrojtjen sociale për punë këshillimore dhe këshillimore-terapeutike.

Neni 12 përcakton kushtet për dhënien e provimit profesional për marrjen e licencës së profesionistëve që ofrojnë shërbime publike, punonjësve në institucionet publike dhe private të mbrojtjes sociale dhe ofruesve të tjerë të shërbimeve sociale në varësi të detyrave të punës që kryejnë dhe:

- Provimi i përgjithshëm profesional për punëtorët profesional për kryerjen e punëve profesionale në punë profesionale në veprimtarinë e mbrojtjes sociale;

- një provim të veçantë për një licencë për menaxhimin e një çështjeje dhe

- Provimi profesional i specializuar për punëtorë profesional për ofrimin e edukimit për kujdes, mbikëqyrje në qendër për punë sociale, punë këshillimore-terapeutike.

Neni 13 specifikon se Programi për edukimin e vazhdueshëm të profesionistëve në qendrat e punës sociale duhet të përmbajë edhe një modul të detyrueshëm për aplikimin e metodës së menaxhimit të rasteve. Në këtë mënyrë është paraparë që të gjithë profesionistët në një qendër të punës sociale t'i nënshtrohen trajnimeve për aplikimin e kësaj metode të punës dhe në këtë mënyrë do të përmirësohen kompetencat e tyre profesionale.

Neni 14 specifikon se në procedurat në qendrën e punës sociale, udhëheqës i rastit

- специјализиран стручен испит за стручни работници за вршење едукација за згрижување, супервизија во центар за социјална работа, советуваљшна и советодавно-тераписка работа.

Со членот 13 се прецизира дека Програмата за континуирана едукација на стручните работници во центрите за социјална работа треба да содржи и задолжителен модул за примена на методот на водење на случај. На овој начин се предвидува сите стручни лица во центар за социјална работа треба да поминат обука за примена на овој метод на работа, а со тоа ќе се подобрат нивните стручни компетенции.

Со членот 14 се прецизира дека во постапките во центар за социјална работа водителот на случајот се именува од редот на стручните работници, кој постапува согласно со методологија за водење на случај, одговорен е за спроведувањето на планот на услуги и организација на тимските средби со стручните лица, вклучени во реализација на планот, а методологијата за водење на случај, формата, содржината и образецот на индивидуалниот план ја пропишува министерот.

Со членот 15 е дадена обврска на директорот на центарот за социјални работи, да определи кој стручен работник, со искуство и познавање на системот на социјална заштита и законските процедури за остварување на права на парична помош и/или услуги, ќе работи на тријажа - ќе врши првичен прием, препознавање на проблемот и упатување на корисниците заради остварување права на парична помош и/или услуги од социјална заштита.

Со членот 16 е предвидена преодна одредба со која се создава можност вработените даватели на јавни услуги, кои на денот на влегувањето во сила на овој закон немаат соодветен вид на образование, да можат да вршат работи во

емëроhet nga radha e punëtorëve profesional, i cili vepron në përputhje me metodologjinë e menaxhimit të rastit, është përgjegjës për zbatimin e planit të shërbimit dhe organizimin e takimeve të ekipit me ekspertët e përfshirë në zbatimin e planit dhe metodologjinë e menaxhimit të rastit, formën, përmbajtjen dhe shabllonin e planit individual e përcakton ministri.

Neni 15 e detyron drejtorin e qendrës për çështje sociale të përcaktojë se cili profesionist, me përvojë dhe njohuri për sistemin e mbrojtjes sociale dhe procedurat ligjore për ushtrimin e të drejtave në ndihmë financiare dhe/ose shërbime, do të punojë në triazh - do të kryejë pritjen fillestare, njohja e problemit dhe referimi i përfituesve me qëllim ushtrimin e të drejtës për ndihmë financiare dhe/ose shërbime të mbrojtjes sociale.

Neni 16 parashikon një dispozitë kalimtare që u krijon mundësinë punonjësve të ofruesve të shërbimeve publike, të cilët, në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, nuk kanë llojin e duhur arsimor, të jenë në gjendje të kryejnë punë në procedurën e ushtrimit të parave. të drejtat e përcaktuara me këtë ligj, me Ligjin për sigurimet shoqërore të të moshuarve dhe Ligjin për mbrojtjen e fëmijëve, si dhe në procedurat për realizimin e shërbimeve sociale në shtëpi dhe në komunitet. Në këtë mënyrë, personave të cilët janë të punësuar në qendrat për punë sociale, dhe gjatë punës së tyre kanë fituar kompetenca për kryerjen e detyrave të caktuara, u jepet mundësia që të vazhdojnë me kryerjen e detyrave në procedurën e ushtrimit të të drejtave monetare.

Neni 17 parashikon që licencat e punëtorëve profesionistë të lëshuara para hyrjes në fuqi të këtij ligji vazhdojnë të jenë të vlefshme për periudhën për të cilën janë lëshuar.

Me nenin 18 Autorizohet Komisioni Juridiko-ligjvënës i Kuvendit të Republikës së

постапка за остварување на парични права утврдени со овој закон, со Законот за социјална сигурност за старите лица и со Законот за заштита на децата, како и во постапките за остварување на социјални услуги во домот и во заедницата. На овој начин се дава можност лицата кои се вработени во центрите за социјална работа, а во текот на работењето се стекнале со компетенции за извршување на одредени работи да продолжат да вршат работи во постапка за остварување на парични права.

Со член 17 се предвидува дека лиценците на стручните работници издадени пред влегување во сила на овој закон, продолжуваат да важат за периодот за кој се издадени.

Со членот 18 се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Северна Македонија да утврди пречистен текст на Законот за социјалната заштита.

Со членот 19 е уредено влегувањето во сила на овој закон.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во одредбите од овој закон се меѓусебно поврзани и истите се однесуваат на иста правна работа.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Се очекува поголем интерес кај корисниците на гарантирана минимална помош на активација на пазарот на трудот на работно способните членови на домаќинствата, корисници на гарантирана минимална помош, од причина што ова лице нема да се смета за член на домаќинството, кое ќе продолжи да го користи ова право се додека лицето од ова

Маqedonisë së Veriut të përcaktoj tekst të spastruar të Ligjit për mbrojtje sociale.

Me nenin 19 rregullohet hyrja në fuqi e këtij ligji.

II. LIDHJE E NDËRSJELLË E ZGJIDHJEVE TË PËRMBAJTURA NË DISPOZITAT E PROPOZUARA

Zgjidhjet e përmbajtura në dispozitat e këtij ligji janë të lidhura ndërmjet veti dhe të njëjtat i përkasin punëve të njëjta juridike.

III. PASOJA QË DO TË DALIN NGA ZGJIDHJET E PROPOZUARA

Interesim më i madh pritet nga përfituesit e ndihmës minimale të garantuar për aktivizimin e tregut të punës të anëtarëve të aftë për punë, përfituesve të asistencës minimale të garantuar, sepse ky person nuk do të konsiderohet anëtar i familjes, i cili do të vazhdojë ta përdorë këtë të drejtë përderisa personi nga kjo amvisëri është i punësuar dhe më së shumti deri në një vit.

домајинство е вработено, а најмногу до една година.

Ќе се изврши дефинирање на стручната работа која ја вршат стручните лица во установите за социјална заштита.

Do të kryhet definim i punës profesionale të cilën e kryejnë personat profesionistë në institucionet e mbrojtjes sociale.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ЗА
СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА КОИ СЕ
МЕНУВААТ

Член 4

Одделни изрази употребени во овој закон
го имаат следново значење:

1) „Социјален проблем“ е објективен настан или ситуација предизвикан од сложени општествени настани, природни непогоди и девијантни однесувања, кој неповолно влијае врз поединецот, општествените групи или заедници на начин што им го отежнува или оневозможува социјалното функционирање и задоволувањето на човековите потреби, а чии последици не можат да се надминат без организирана општествена поддршка;

2) „Социјален ризик“ е состојба која има потенцијал да го отежни или оневозможи непреченото социјалното функционирање на поединецот, семејството и одредна група, која може да дојде во потреба од социјална помош. Основните социјални ризици на кои е изложен поединецот во смисла на овој закон се: мајчинство, болест, старост, смрт, повреда и попреченост;

3) „Домаќинство“ е едночлено домаќинство или заедница на членови на семејството, како и други роднини меѓу кои не постои законска обврска за меѓусебно издржување, кои заеднички живеат, придонесуваат, стопанисуваат и трошат;

4) „Самохран родител“ е родител кој сам ги врши родителските права и должности за детето, поради тоа што другиот родител е непознат, починат, исчезнат или од оправдани причини привремено или трајно не ги извршува родителските права и должности;

5) „Лице со попреченост“ е лице кое има долготрајни телесни, интелектуални, ментални или сетилни нарушувања кои во интеракција со различни пречки може да го

ТЕКСТ I DISPOZITAVE TË LIGJIT PËR
MBROJTJE SOCIALE QË NDRYSHOHEN

Neni 4

Shprehjet e caktuara të përdorura në këtë ligj e kanë këtë kuptim:

1) “Problem social” është ngjarje apo situatë objektive e shkaktuar nga ngjarje të ndërlikuara shoqërore, fatkeqësi natyrore dhe sjellje devijuese, e cila ndikon negativisht ndaj individit, grupeve shoqërore ose bashkësisë në mënyrë që ua vështirëson ose pamundëson funksionimin social dhe plotësimin e nevojave njerëzore, kurse pasojat e të cilave nuk mund të tejkalohet pa mbështetje shoqërore të organizuar;

2) “Rreziku social” është gjendje që ka potencial të vështirësojë ose të pamundësojë funksionimin e papenguar social të individit, familjes dhe grupit të caktuar, i cili mund të vijë në nevojë të ndihmës sociale. Reziqet sociale themelore në të cilat është i ekspozuar individi në kuptim të këtij ligji janë: amësia, sëmundja, pleqëria, vdekja, lëndimi dhe pengesa;

3) “Ekonomi familjare” është ekonomi familjare me një anëtar ose bashkësi e anëtarëve të familjes, si dhe të afërm të tjerë, ndër të cilët nuk ekziston detyrim ligjor për mbështetje reciproke, të cilët jetojnë së bashku, kontribuojnë, menaxhojnë dhe shpenzojnë;

3) “Prind i vetëm” është prind i cili vetë i kryen të drejtat dhe detyrat prindërore të fëmijës, sepse prindi tjetër është i panjohur, i vdekur, i zhdukur ose për arsye të justifikuara përkohësisht ose përgjithmonë nuk i ushtron të drejtat dhe detyrat prindërore;

4) “Person me pengesa” është

спречат неговото целосно и ефикасно учество во општеството на еднаква основа со другите;

5-а) „Засегната здравствена состојба“ е болест (акутна или хронична), нарушување, повреда или траума. Засегната здравствена состојба може да вклучи и други околности, како што се: стрес, конгенитална аномалија или генетски predispozicii и други состојби кои влијаат врз психофизичкиот развој на децата и младите;

6) „Старо лице“ е лице со навршени 65 години живот;

7) „Основни активности од секојдневниот живот“ се: одржување лична хигиена,

облекување, самостојно користење тоалет, функционална мобилност во домот, самохранење и други слични активности;

8) „Инструментални активности од секојдневниот живот“ се: чистење,

поправки, перење, готвење, купување производи, надворешна мобилност, земање медицинска терапија и други слични активности;

9) „Лиценцирани даватели на социјални услуги“ се даватели на услуги кои ги исполнуваат нормативите и стандардите за давање на услуги и се стекнале со дозвола за вршење работи во социјалната заштита;

10) „Овластени даватели на социјални услуги“ се лиценцирани даватели на услуги кои склучиле управен договор со Министерството за труд и социјална политика, односно општините, градот Скопје и општините во градот Скопје и даваат услуги на корисници, по донесено решение на центарот за социјална работа;

11) „Интегрирани социјални услуги“ се сродни социјални услуги во домот, заедницата и вон семејството кои се даваат од страна на лиценциран давател на социјални услуги;

person i cili ka çrregullime afatgjata trupore, intelektuale, mentale ose të shqisave, të cilat në bashkëveprim me pengesa të ndryshme mund ta pengojnë pjesëmarrjen e tij të plotë dhe efikase në shoqëri në baza të barabarta me të tjerët;

5-a) "Gjendja e prekur shëndetësore" është një sëmundje (akute ose kronike), çrregullim, dëmtim ose traumë. Gjendja shëndetësore e prekur mund të përfshijë edhe rrethana të tjera, si: stres, anomali kongjenitale ose predispozita gjenetike dhe kushte të tjera që ndikojnë në zhvillimin psikofizik të fëmijëve dhe të rinjve;

5) "Person i moshuar" është person me 65 vite jetë të mbushura;

6) "Aktivitete themelore nga jeta e përditshme" janë: mirëmbajtje e higjienës personale, veshje, shfrytëzim i pavarur i tualetit, mobilitet funksional në shtëpi, vetëushqyerje dhe aktivitete tjera të ngjashme;

8) "Aktivitete instrumentale nga jeta e përditshme" janë: pastrim, riparime, larje, përgatitje, blerje e produkteve, mobilitet i jashtëm, marrja e terapisë mjekësore dhe aktivitete tjera të ngjashme;

9) "Dhënës të licencuar të shërbimeve sociale" janë dhënës së shërbimeve të cilët i plotësojnë normativat dhe standardet për dhënie të shërbimeve dhe janë pajisur me leje për kryerje të punëve në mbrojtjen sociale;

10) "Dhënës të autorizuar të shërbimeve sociale" janë dhënës të licencuar të shërbimeve të cilët kanë lidhur marrëveshje administrative me Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale, përkatësisht komunat, qyteti i Shkupt dhe komunat në qytetin e Shkupit dhe u japin shërbime shfrytëzuesve, pas aktvendimit të sjellë të Qendrës për Punës Sociale;

11) "Shërbime të integruara sociale" janë shërbime sociale të ngjashme në

12) „Индивидуален план“ е план за промена на животната ситуација, односно однесувањето на корисникот, изработен врз основа на сеопфатна проценка на потребите, проблемите и ресурсите во договор со корисникот и членовите на неговото семејство, а со цел надминување на неповолните животни околности;

13) „Водител на случај“ е стручен работник задолжен за конкретен случај кој во соработка со корисникот ги утврдува неговите потенцијали и потреби и користи професионални и други ресурси од центарот за социјална работа и други установи и организации на подрачјето на единицата на локалната самоуправа, а кои се неопходни за задоволување на потребите и надминување на проблемите, односно обезбедување на соодветни услуги за корисникот;

14) „Супервизор“ е стручен работник со стекната специјализирана лиценца за супервизија кој ја координира, насочува, поттикнува и евалуира работата на водителот на случајот преку обезбедување стручна поддршка и учење за развивање на компетенции за работа со корисници, и

15) „Тријажер“ е стручен работник во центар за социјална работа кој врши првичен прием, проценка и упатување на корисникот заради остварување права на парична помош и/или услуги.

Член 34

Членовите на домаќинството, корисници на гарантирана минимална помош, кои се невработени, се евидентираат во надлежниот центар за вработување, согласно со Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност, освен лице кое не е евидентирано во матична книга на родени, а има извод од посебна матична книга на родени и идентификациона исправа под услови и во постапка утврдени со закон.

Центарот за социјална работа го

сhtëpinë, bashkësinë dhe në familje të cilat jepen nga ana e dhënësit të licencuar të shërbimeve sociale;

12) “Plan individual” është plan për ndryshimin e situatës jetësore, përkatësisht sjelljes së shfrytëzuesit, e përpunuar në bazë të përqindjes gjithëpërfshirëse të nevojave, problemet dhe resurset në marrëveshje me shfrytëzuesin dhe anëtarët e familjes së tij, kurse me qëllim të tejkalimit të rrethanave jetësore të pavolitshme;

13) “Udhëheqës i rastit” është punëtor profesional i ngarkuar për rast konkret i cili në bashkëpunim me shfrytëzuesin i përcakton potencialet dhe nevojat e tij dhe shfrytëzon resurse profesionale dhe të tjera nga Qendra për Punë Sociale, institucione dhe organizata të tjera në territorin e njësisë së vetëqeverisjes lokale, kurse të cilat janë të dosmosdoshme për plotësimin e nevojave dhe tejkalimin e problemeve, përkatësisht sigurim i shërbimeve përkatëse për shfrytëzuesin;

14) “Supervizor” është punëtor profesional me licencë të specializuar të marrë për supervizion i cili e koordinon, drejton, nxit dhe evaluon punën e menaxhuesit të rastit përmes sigurimit të mbështetjes profesionale dhe mësimit për zhvillim të kompetencave për punë me shfrytëzues dhe

15) “Trijazher” është punëtor profesional në qendrën për punë sociale i cili kryen pranimin e parë, vlerësim dhe udhëzim të shfrytëzuesit për shkak të realizimit të të drejtës të ndihmës në para dhe/ose shërbimeve.

Neni 34

Anëtarët e ekonomisë familjare, shfrytëzues të ndihmës minimale të garantuar, të cilët janë të papunësuar, evidentohen në qendrën kompetente për punësim, në pajtim me Ligjin për punësim dhe sigurim në rast të

задолжува корисникот од ставот 1 на овој член во рок од 30 дена од денот на примот на решението за остварување на гарантирана минимална помош, да се евидентира како невработено лице во надлежниот центар за вработување.

Доколку корисникот од ставот 1 на овој член не се јави во надлежниот центар за вработување во определениот рок од став 2 на овој член, истиот по службена должност веднаш, а најдоцна три дена од денот на истекот на рокот, го известува надлежниот центар за социјална работа.

По исклучок од ставот 1 на овој член, во услови на вонредни околности (утврдено постоење на кризна состојба, прогласена епидемија, односно пандемија, пожари, поплави или други големи природни непогоди), корисникот од ставот 1 на овој член, не е должен да се евидентира како невработено лице во надлежниот центар за вработување.

Член 35

Центарот за социјална работа со секој член на домаќинството, корисник на гарантирана минимална помош, кој е невработен и евидентиран во надлежниот Центар за вработување, изготвува индивидуален план.

Корисникот на гарантирана минимална помош е должен да ги извршува обврските од индивидуалниот план од став 1 на овој член заради надминување на материјалната необезбеденост на домаќинството.

Член 36

Центарот за социјална работа и Центарот за вработување соработуваат во реализацијата на индивидуалниот план за вработување на корисникот, заради негово учество во активните мерки за вработување, како и вработување.

Центар за социјална работа го

папунësisë.

Qendra për Punë Sociale e ngarkon shfrytëzuesin nga paragrafi 1 i këtij neni në afat prej 30 ditëve nga dita e pranimit të aktvendimit për realizimin e ndihmës minimale të garantuar, të evidentohet si person i papunësuar në qendrën kompetente të punësimit.

Nëse shfrytëzuesi nga paragrafi 1 i këtij neni nuk paraqitet në qendrën kompetente të punësimit në afatin e caktuar të paragrafit 2 të këtij neni, i njëjti me detyrë zyrtare menjëherë, kurse më së voni tri ditë nga dita e kalimit të afatit, e njofton qendrën kompetente për punë sociale.

Me përjashtim të paragrafit 1 të këtij neni, në kushte të rrethanave të jashtëzakonshme (ekzistim i konstatuar i gjendjes së krizës, shpallje të epidemisë, zjarreve, vërshimeve ose fatkeqësive tjera të mëdha natyrore), shfrytëzuesi nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk është i obliguar të evidentohet si person i papunësuar në qendrën kompetente për punësim.

Neni 35

Qendra për Punë Sociale me secilin anëtar të ekonomisë familjare, shfrytëzues i ndihmës minimale të garantuar, i cili është i papunësuar dhe i evidentuar në Qendrën kompetente të punësimit, përgatit plan individual.

Shfrytëzuesi i ndihmës minimale të garantuar është i detyruar që t'i realizojë detyrimet nga plani individual i paragrafit 1 të këtij neni për shkak të tejkalimit të pasigurisë materiale të ekonomisë familjare.

Neni 36

Qendra për Punë Sociale dhe Qendra për Punësim bashkëpunojnë në realizimin e planit individual për punësim të shfrytëzuesit, për shkak të pjesëmarrjes së tij në masat aktive për punësim, si dhe punësim.

Qendra për Punë Sociale e zbaton planin

спроведува индивидуалниот план од член 35 став 1 од овој закон за секој работно способен член на домаќинството, корисник на гарантирана минимална помош согласно со податоците од индивидуалниот план за вработување, добиени од Центарот за вработување.

Член 40

Правото на гарантирана минимална помош престанува доколку:

- носителот даде невестинити или нецелосни податоци за материјалната, семејната и имотната состојба на домаќинството при поднесувањето на барањето,
 - носителот не ја пријави промена на бројната состојба на домаќинството и имотната состојба за себе и сите членови во домаќинството, во текот на користењето на правото од член 30 став 2 од овој закон,
 - корисникот не се пријави во надлежниот центар за вработување во рокот од членот 34 став 2 од овој закон и редовно не ги исполнува обврските за евидентирање согласно со прописите за вработување и осигурување во случај на невработеност,
 - корисникот два пати последователно одбие да ги исполни обврските од индивидуалниот план за вработување за вклучување во програмата за активни мерки за вработување или одбие посредување за вработување согласно со Законот за вработување
- и осигурување во случај на невработеност,
- работниот однос му престанал спогодбено, по негово барање или со отказ од работодавецот поради кршење на договорните обврски или други обврски од работниот однос,
 - домаќинството не е изложено на социјален ризик, констатирано врз основа на непосреден увид и стручната документација од овластениот работник од

individual të nenit 35 paragrafi 1 të këtij ligji për secilin anëtar të aftë pune të ekonomisë familjare, shfrytëzues i ndihmës minimale të garantuar në pajtim me të dhënat nga plani individual për punësim, të marra nga Qendra për Punësim.

Neni 40

E drejta e ndihmës së garantuar minimale pushon, nëse:

- bartësi jep të dhëna të pavërteta ose të paplota për gjendjen materiale, familjare dhe pronësore të ekonomisë familjare gjatë parashtrimit të kërkesës,
- bartësi nuk e paraqet ndryshimin e gjendjes së numrit të ekonomisë familjare dhe gjendjes pronësore për veten dhe të gjithë anëtarët në ekonominë familjare, gjatë shfrytëzimit të së drejtës nga neni 30 paragrafi 2 të këtij ligji,
- shfrytëzuesi nuk paraqitet në qendrën kompetente të punësimit në afatin nga neni 34 paragrafi 2 të këtij ligji dhe rregullisht nuk i përmbush obligimet për evidentim në pajtim me rregullat për punësim dhe sigurim në rast të papunësisë,
- shfrytëzuesi dy herë në mënyrë të njëpasnjëshme refuzon t'i përmbush obligimet e planit individual për punësim për përfshirjen në programin për masat aktive të punësimit ose refuzon ndërmjetësimin për punësim në pajtim me Ligjin për punësim dhe sigurim në rast të papunësisë,
- marrëdhënia e punës i ka pushuar me marrëveshje, me kërkesën e tij ose me dorëheqjen nga punëdhënësi për shkak të shkeljes së obligimeve kontraktuese ose obligimeve tjera të marrëdhënies së punës,
- ekonomia familjare nuk është ekspozuar në rrezik social, të konstatuar në bazë të inspektimit të drejtpërdrejtë dhe

центарот за социјална работа или

- на овластениот работник не му се дозволи да направи увид во домот за проверка на материјалната и бројната состојба во домаќинството, констатирано врз основа на стручна документација.

Домаќинството од ставот 1 на овој член, се исклучува од користење на правото на гарантираната минимална помош во наредните 12 месеци.

По исклучок од ставот 2 на овој член, во услови на вонредни околности (утврдено постоење на кризна состојба, прогласена епидемија, односно пандемија, пожари, поплави или други големи природни непогоди), домаќинството од ставот 1 на овој член се исклучува од користење на правото на гарантираната минимална помош во наредните три месеци

На домаќинството на кое ќе му престане правото на гарантираната минимална помош од ставот 1 на овој член, правото ќе продолжи само за лицата членови на домаќинството од членот 29 ставови 4 и 5 од овој закон, доколку истиот не е причинител на престанокот на правото.

По исклучок од ставот 1 алинеи 3 и 5 на овој член, во услови на вонредни околности (утврдено постоење на кризна состојба, прогласена епидемија, односно пандемија, пожари, поплави или други големи природни непогоди), правото на гарантирана минимална помош не престанува ако член на домаќинство не се пријави во надлежниот центар за вработување и редовно не ги исполнува обврските за евидентирање согласно со прописите за вработување и осигурување во случај на невработеност или работниот однос му престанал спогодбено, по негово барање или со отказ од работодавецот поради кршење на договорните обврски или други обврски од работниот однос.

dokumentacionit profesional nga punëtori i autorizuar nga qendra për punë sociale ose

- punëtorit të autorizuar nuk i lejohet të bëjë inspektim në shtëpinë për kontrollin e gjendjes materiale dhe gjendjes së numrit në ekonominë familjare, të konstatuar në bazë të dokumentacionit profesional.

Ekonomia familjare nga paragrafi 1 i këtij neni, përjashtohet nga shfrytëzimi i së drejtës së ndihmës së garantuar minimale në 12 muajt e ardhshëm.

Me përjashtim të paragrafit 2 të këtij neni, në kushte të rrethanave të jashtëzakonshme (përcaktim i gjendjes së krizës, epidemi e shpallur, përkatësisht pandemi, zjarre, përmytje ose fatkeqësi të tjera të mëdha natyrore), amvisëria nga paragrafi 1 të këtij neni përjashtohet nga shfrytëzimi i të drejtës së ndihmës së garantuar minimale në tre muajt e ardhshëm.

Ekonomisë familjare së cilës do t'i pushojë e drejta e ndihmës së garantuar minimale nga paragrafi 1 i këtij neni, e drejta do të vazhdojë vetëm për personat anëtarë të ekonomisë familjare nga neni 29 paragrafët 4 dhe 5 të këtij ligji, nëse ai nuk është shkaktar i pushimit të së drejtës.

Me përjashtim të paragrafit 1 nënparagrafët 3 dhe 5 të këtij neni, në kushte të rrethanave të jashtëzakonshme (ekzistim i konstatuar i gjendjes së krizës, shpallje të epidemisë, zjarreve, vërshimeve ose fatkeqësive tjera të mëdha natyrore), e drejta e garantuar për ndihmë minimale nuk ndërpritet nëse anëtari i ekonomisë familjare nuk paraqitet në qendrën kompetente për punësim dhe nuk i ka përmbushur në mënyrë të rregullt obligimet për evidentim në pajtim me rregullat për punësim dhe sigurim në rast të papunësisë ose nëse marrëdhënia e punës i ka pushuar me marrëveshje, me kërkesë të tij ose me largim nga puna nga punëdhënësi për shkak të shkeljes së detyrimeve kontraktuese ose

Член 194

Стручните работи во установата за социјална заштита, во зависност од видот на работата, ги вршат стручни работници:

- со високо образование: дипломиран социјален работник, правник, дипломиран по јавна администрација/јавен менаџмент, психолог, педагог, дефектолог/специјален едукатор и рехабилитатор, социолог, економист, андрагог, логопед, лекар, специјален педагог за превенција ресоцијализација, здравствен работник, воспитувач, стручњак по родова проблематика, семејнолог,

- со вишо образование: воспитувач, социјален работник, главна медицинска сестра, физиотерапевт, работен терапевт, статистичар, правник, економист, здравствен работник и други работници зависно од потребата на дејноста,

- со средно образование: воспитувач, медицинска сестра, физиотерапевт, инструктор, систем оператор за внес, статистичар, домаќин, лаборант, неговател, болничар здравствен работник, геронто-домаќин, социјален згрижувач за деца и

- други работници за извршување на други работи во зависност од дејноста, видот и обемот на услугите, доколку со овој закон поинаку не е утврдено.

Стручните работници со високо образование можат да вршат стручна работа во установа за социјална заштита, доколку имаат лиценца за работа, согласно со овој закон.

Член 197

Вработените во јавните установи за социјална заштита кои вршат работи од дејноста социјална заштита, имаат статус на даватели на јавни услуги во дејноста социјална заштита и за нив се применуваат одредбите од овој закон, одредбите од Законот за вработените во јавниот сектор и општите прописи за работни односи.

За вработените од ставот 1 на овој член се утврдуваат следниве категории на

detyrimeve të tjera nga marrëdhënia e punës.

Neni 194

Punët profesionale në institucion për mbrojtje sociale, në varësi nga lloji i punës, i kryejnë punëtorë profesionistë:

- me arsim sipëror, punëtor i diplomuar social, jurist, i diplomuar në administratë

publike/menaxhment publik, psikolog, pedagog, defektolog/edukator special dhe rehabilitues, sociolog, ekonomist, andragog, logoped, mjek, pedagog special për parandalim risocializim, punëtor shëndetësor, edukator, ekspert për çështje gjinore, specialist për familje,

- me arsim të lartë: edukator, punëtor special, infermiere kryesore, fizioterapeut, terapeut i punës, punëtor statistike, jurist, ekonomist, punëtor shëndetësor dhe punëtorë të tjerë varësisht nga nevoja e veprimtarisë,

- me arsim të mesëm: edukator, infermiere, fizioterapeut, инструктор, систем оператор për futje, punëtor statistike, ekonom, laborant, për kujdesës, punëtor shëndetësor spitalor, geronto-ekonom, për kujdesës social për fëmijë dhe

- punëtorë të tjerë për kryerjen e punëve të tjera në varësi nga veprimtaria, lloji dhe vëllimi i shërbimeve, nëse me këtë ligj më ndryshe nuk është përcaktuar.

Punëtorët profesionistaë me arsim të lartë mund të kryejnë punë profesionale në institucion për mbrojtje sociale, nëse kanë licencë për punë, në pajtim me këtë ligj.

Neni 197

Të punësuarit në institucionet publike për mbrojtje sociale të cilët kryejnë punë nga veprimtaria për mbrojtje sociale, kanë status të dhënësit të shërbimeve publike në veprimtarinë mbrojtje sociale dhe për to zbatohen dispozitat

работни места:

- категорија А стручни (дипломиран социјален работник, психолог, андрагог, педагог, правник, економист, лекар, дефектолог, логопед, специјален педагог за превенција и ресоцијализација и социолог, здравствен работник, воспитувач и други),

- ниво А1 раководител на служба во јавните установи за социјална заштита,

- ниво А2 координатор на оддел во јавна установа за социјална заштита,

- ниво А3 супервизија во центрите за социјална работа (социјален работник, психолог, педагог),

- ниво А4 самостоен стручен службеник во јавните установи (правник, економист, дипломиран социјален работник, психолог, педагог, лекар, дефектолог, андрагог, логопед, лекар, специјален педагог за превенција и ресоцијализација, здравствен работник, воспитувач и социолог) и водител на случај во центар за социјална работа (дипломиран социјален работник, психолог, педагог, правник во центрите за социјални работи),

- ниво А5 стручен службеник во јавна установа за социјална заштита (правник, економист, дипломиран социјален работник, психолог, педагог, лекар, дефектолог, андрагог, логопед, лекар, специјален педагог за превенција и ресоцијализација, здравствен работник, воспитувач и социолог) и тријажер во центар за социјална работа (дипломиран социјален работник),

- категорија Б помошно-стручни (воспитувач, главна медицинска сестра, физиотерапевт, работен терапевт, статистичар, правник, економист, здравствен работник, систем оператори за внес, домаќинка, лаборант, негователи, болничар, физиотерапевт, медицинска сестра, геронто-домаќин, болничар, социјален згрижувач за деца, инструктор и други),

- ниво Б1 помошно-стручен од прво ниво,

- ниво Б2 помошно-стручен од второ

e këtij ligji, dispozitat të Ligjit për të punësuar në sektorin publik dhe dispozitat e përgjithshme për marrëdhënie pune.

Për të punësuarit nga paragrafi 1 të këtij neni përcaktohen kategoritë e vendeve të punës si vijojnë:

- kategoria А професионаle (punëtor social i diplomuar, psikolog, andragog, pedagog, jurist, ekonomist, mjek, defektolog, logoped, pedagog i veçantë për parandalim dhe risocializim dhe sociolog, punëtor shëndetësor, edukator dhe të tjerë).

- niveli А1 udhëheqës i shërbimit në institucione publike për mbrojtje sociale,

- niveli А2 koordinator në seksionin në institucion publik për mbrojtje sociale,

- niveli А3 supervizion në qendra për punë sociale (punëtor social, psikolog, pedagog),

- niveli А4 nëpunës i pavarur profesional në institucionet publike (jurist, ekonomist, punëtor social i diplomuar, psikolog, pedagog, mjek, defektolog, andragog, logoped, mjek, pedagog i veçantë për parandalimin dhe risocializimin, punëtor shëndetësor, edukator dhe sociolog) dhe udhëheqës i rastit në qendrën për punë sociale (punëtor social i diplomuar, psikolog, pedagog, jurist në qendrat për punë sociale),

- niveli А5 nëpunës profesional në institucion publik për mbrojtje sociale (jurist, ekonomist, punëtor social i diplomuar, psikolog, pedagog, mjek, defektolog, andragog, logoped, mjek, pedagog i veçantë për parandalimin dhe risocializimin, punëtor shëndetësor, edukator dhe sociolog) dhe trijazher në qendrën për punë sociale (punëtor social i diplomuar),

- kategoria В ndihmës profesionalë (edukator, kryeinfermiere, fizioterapeut, terapeut pune, punëtor statistike, jurist, ekonomist, punëtor shëndetësor, sistem

ниво и

- ниво Б3 помошно-стручен од трето ниво.

Вработените од ставот 2 на овој член треба да ги исполнат следниве посебни услови:

- за ниво А1 стекнати 240 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степен и најмалку пет години работно искуство,

- за ниво А2 со стекнати 240 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степен и најмалку три години работно искуство,

- за ниво А3 стекнати 240 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степен и најмалку три години работно искуство,

- за ниво А4 стекнати 240 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степени најмалку две години работно искуство,

- за ниво А5 стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степен, без или со работно искуство од најмалку една година,

- за ниво Б1 стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС или најмалку ниво на квалификации VI Б,

- за ниво Б2 најмалку ниво на квалификации IV, 240 кредити според ЕЦВЕТ или МКСОО или четиригодишно средно образование V A 60 до 120 кредити според ЕКТС или вишо образование и

- за ниво Б3 најмалку ниво на квалификации IV, 240 кредити според ЕЦВЕТ или МКСОО или четиригодишно средно образование.

За сите нивоа од категоријата А посебни услови за вработување се и активно познавање на компјутерски програми за канцелариско работење, други посебни работни компетенции утврдени во актот за систематизација на работни места за соодветното работно место.

За прашањата кои се однесуваат на класификацијата, евиденцијата, вработувањето, унапредувањето, стручното усовршување и оспособување, мерењето на ефектот и други прашања во врска со работниот однос на давателите на јавни

operatorë për hyrje, ekonomë, laborant, përkujdesës, infermier, fizioterapeut, infermiere geronto-ekonom, infermier, përkujdesës social për fëmijë, instruktur dhe të tjerë)

- niveli B1 ndihmës-profesionalë nga niveli i parë,

- niveli B2 ndihmës-profesional nga niveli i dytë dhe

- niveli B3 ndihmës-profesional nga niveli i dytë.

Të punësuar nga paragrafi 2 të këtij neni duhet t'i plotësojnë kushtet e veçanta:

- për nivelin A1 240 kredi të fituara sipas SETK ose të mbaruar shkallën VII/1 ose më së paku pesë vjet përvojë pune,

- për nivelin A2 240 kredi të fituara sipas SETK ose të mbaruar shkallën VII/1 ose më së paku tre vjet përvojë pune,

- për nivelin A3 240 kredi të fituara sipas SETK ose të mbaruar shkallën VII/1 ose më së paku tre vjet përvojë pune,

- për nivelin A4 të fituara 240 kredi sipas SETK ose të mbaruar shkallën VII/1 ose më së paku dy vjet përvojë pune,

- për nivelin A5 të fituara më së paku 180 kredi sipas SETK ose të mbaruar shkallën VII/1 me ose pa përvojë pune prej së paku një vit,

- për nivelin B1, së paku 180 kredi të fituara sipas SETK ose të paktën niveli i kualifikimeve VI B,

- për nivelin B2, të paktën nivelin e kualifikimit IV, 240 kredi sipas ECVET ose SKMAP ose arsim katërvjeçare të mesme V A 60 deri në 120 kredi sipas SETK ose arsimit të lartë dhe;

- për nivelin B3, të paktën nivelin e kualifikimit IV, 240 kredi sipas ECVET ose SKMAP ose arsim katërvjeçar të mesëm.

Për të gjitha nivelet nga kategorija A kushte të veçanta për punësim janë edhe njohja aktive e programeve kompjuterike për punë në zyrë, kompetenca pune të veçanta përcaktuara me

услуги во областа на социјалните работи во јавните установи за социјална заштита, се применуваат одредбите од овој закон.

Член 236

Стручните лица даватели на јавни услуги вработени во јавни и приватни установи за социјална заштита и кај други даватели на социјални услуги треба да поседуваат лиценца за вршење стручна работа во дејноста социјална заштита.

Лиценцата од ставот 1 на овој член се издава со важност за период од пет години, и тоа како:

- општа лиценца за вршење социјална, правна, педагошка и психолошка стручна работа во центарот за социјална работа,

- општа лиценца за вршење стручни работи во установа за вон-семејна заштита, центар за социјални услуги, центар за поддршка на згрижувачки семејства и други даватели на социјални услуги за вон-семејна заштита и услуги во заедницата,

- посебна лиценца за водител на случај во центар за социјална работа и

- специјализирана лиценца за вршење стручни работи во социјална заштита и тоа за: едукација за згрижување, супервизија во центар за социјална работа, советуваљшна и советодавно-тераписка работа.

Стручните лица се стекнуваат со специјализирана лиценца за вршење стручни работи во социјална заштита доколку поседуваат општа лиценца од ставот 2 алинеи 1, 2 и 3 на овој член.

Лиценцата за работа на стручниот работник претставува јавна исправа за работа и се истакнува во просторијата за работа на стручниот работник.

Член 240

Стручниот работник полага стручен испит за стекнување со лиценца за работа, во зависност од работните задачи кои ги

актин për sistematizim në vende pune me vend pune përkatës.

Për çështjet që kanë të bëjnë me klasifikimin, evidencën, punësimin, avancimin, përsosjen profesionale dhe aftësim, matje të efektit dhe çështje të tjera që lidhen me marrëdhënien e punës të dhënësit të shërbimeve publike në fushën e punëve sociale në institucionet publike për mbrojtje sociale, zbatohen dispozitat e këtij ligji.

Neni 236

Personat profesionistë dhënësit të shërbimeve publike të punësuar në institucionet publike dhe private për mbrojtje sociale dhe te dhënësit të tjerë të shërbimeve sociale duhet të posedojnë licencë për kryerjen e punëve profesionale në veprimtarinë e mbrojtjes sociale.

Licenca nga paragrafi 1 i këtij neni jepet me vlefshmëri për periudhën prej pesë vjetëve, edhe atë si:

- licencë e përgjithshme për kryerje të punës profesionale në qendrën për punë sociale (punëtor social, jurist, pedagog, psikolog, defektolog dhe logoped),

- licencë të përgjithshme për kryerjen e punëve profesionale në institucion për mbrojtje jashtëfamiljare, te dhënësit të tjerë të shërbimeve sociale (jetesë me përkrahje, në shtëpi, në bashkësi dhe këshillim), në qendër për shërbime sociale dhe në qendër për përkrahje të familjeve në përkujdesje,

- licencë e posaçme për udhëheqës të rastit në qendrën për punë sociale dhe

- licencë e specializuar për kryerjen e punëve profesionale në mbrojtje sociale edhe atë: edukim për kujdes, supervizion në qendrën për punë sociale, këshillim dhe punë këshilluese-terapeutike.

Personat profesionistë fitojnë licencën e specializuar për kryerjen e punëve profesionale në mbrojtjen sociale nëse posedojnë licencë të

врши, и тоа:

- општ стручен испит за стручни работници за вршење на стручна работа во центар за социјална работа,

- општ стручен испит за вршење на стручна работа во установа за вон-семејна заштита, кај други даватели на социјални услуги (живеење со поддршка, во домот, во заедницата и советување), во центар за социјални услуги и во центар за поддршка на згрижувачки семејства,

- посебен испит за лиценца за водител на случај и

- специјализиран стручен испит за стручни работници за вршење едукација за згрижување, супервизија во центар за социјална работа, советувалишна и советодавно-тераписка работа.

Стручниот испит се состои од теоретски и практичен дел.

Доколку стручниот работник не го положи стручниот испит, може да го полага уште еднаш во рок од шест месеци.

Стручниот испит се полага според програма во која се содржани материјалите за подготовка на испитот и начинот на полагање на испитот.

Програмата за полагање на испитот ја донесува Заводот за социјални дејности на предлог на Комисијата за лиценцирање.

Член 241

На стручен работник му се обновува лиценцата за работа, ако има освоено најмалку 60 бодови согласно со Програмата за континуирана едукација на стручните работници во установите за социјална заштита и кај други даватели на социјални услуги и тоа:

- најмалку 40 бодови од задолжителни обуки и

- најмалку 20 бодови од дополнителни професионални активности по избор на

пëргјитшме nga paragrafi 2, alinetë 1, 2 dhe 3 të këtij neni.

Licenca për punë e punëtorit profesionist paraqet dokument publik për punë dhe fitohet në hapësirat e punës të punëtorit profesionist.

Neni 240

Punëtori profesionist jep provimin profesional për marrjen e licencës për punë, në varësi nga detyrat e punës që i kryen, edhe atë:

- provim të përgjithshëm profesional për punëtor profesionist për kryerjen e punëve

profesionale në qendrën për punë sociale,

- provim të përgjithshëm profesional për kryerjen e punëve profesionale në institucion për mbrojtje jashtëfamiljare, te dhënës të tjerë të shërbimeve sociale (jetesë me përkrahje, në shtëpi, në bashkësi dhe këshillim), në qendër për shërbime sociale dhe në qendër për përkrahje të familjeve në përkujdesje,

- provimin e posaçëm për licencë për udhëheqës të rastit dhe

- provimin e specializuar profesional për punëtor profesionist për kryerjen e edukimit për përkujdesje, supervizion në qendrën për punë sociale, këshillimore dhe punë këshilluese -terapeutike. Provimi profesional përbëhet nga pjesa teorike dhe praktike.

Nëse punëtori profesionist nuk e jep provimin profesional, mund ta japë edhe një herë në afat prej gjashtë muajve.

Provimi profesional jepet sipas programit në të cilin përmbahen të gjitha materialet për përgatitjen e provimit dhe mënyrën e dhënies së provimit.

Programi për dhënien e provimit e miraton Enti për Veprimtari Sociale me propozim të Komisionit për Licencim.

Neni 241

Punëtorit profesionist i ripërtërihet licenca për punë, nëse ka marrë së paku 60 pikë në pajtim

стручниот работник.

Стручниот работник најмалку три месеци пред истекот на важноста на лиценцата поднесува барање до Комисијата за лиценцирање за обновување на лиценцата за работа.

Член 277

Водителот на случај се избира од редот на стручните работници во центарот за социјална работа за секој корисник поединечно, во зависност од видот на социјалниот проблем со кој се соочува поединецот или семејството.

Член 280

Водителот на случајот е одговорен за спроведувањето на планот на услуги организација на тимски средби со стручните лица, вклучени во реализација на планот.

me Programin për edukim të vazhdueshëm të punëtorëve profesionistë në institucionet për mbrojtje sociale dhe te dhënës të tjerë të shërbimeve sociale, edhe atë:

- së paku 40 pikë nga trajnimet e detyrueshme dhe

- së paku 20 pikë nga aktivitetet plotësuese profesionale me zgjedhje të punëtorit profesionist.

Punëtori profesionist së paku tre muaj para skadimit të vlefshmërisë së licencës parashtron kërkesë për Komisionin për Licencim për ripërtëritje të licencës për punë.

Neni 277

Udhëheqësi i rastit zgjidhet nga radhët e punëtorëve profesionistë në qendrën për punë sociale për çdo shfrytëzues individualisht, në varësi nga lloji i problemit social me të cilin ballafaqohet individi ose familja.

Neni 280

Udhëheqësi i rastit është përgjegjës për zbatimin e planit për shërbime dhe organizim të takimeve ekipore me personat profesionistë, të përfshira në realizimin e planit.